

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Beekbergen

27/10/2022
jaargang 100

nr **55**

Omstreeks 1890 ontstaat er in Beekbergen een leesgezelschap dat bijeenkomt op de boerderij van 'de oude Stufken'. Nadat dit 'koppeltje' enige groei heeft laten zien, vindt op 2 februari 1905 de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. Acht jaar later verrijst er aan de Kromme Hoek een nieuwe kerk. In 1960 betreft de gemeente een nieuw kerkgebouw aan de Ruitersmolenweg. In 1975 en in 1989 wordt dit uitgebreid. Het huidige kerkgebouw (dat 570 zitplaatsen telt) wordt op 20 maart 2021 in gebruik genomen. Ds. A. Schreuder spreekt daarbij over 1 Samuël 7:12. Een glas-in-loodraam aan de voorzijde 'vertelt' iets over de naam van de kerk: Eben-Haëzer. Op een informatiepaneel vóór de kerk wordt het kunstwerk toegelicht. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'En zij legerden zich bij de beek'. Het aantal belijdende leden bedraagt 316, het aantal doopleden 298.

De kernzaak

Deze tekst uit Romeinen 1 vormt de kernzaak van de Reformatie en is daarom wel bekend. Maar wordt de inhoud ervan ook gekend met het hart en beleefd bij bevinding?

Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof; gelijk geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven.

Romeinen 1:17

Deze woorden vormen het hoofdthema van de Romeinen-brief. Deze brief wordt wel 'de sleutel tot het verstaan van de hele Heilige Schrift' genoemd (inleiding Statenvertaling). Dat wil zeggen dat de toegang tot de hele Schrift afhankelijk is van het geestelijk verstaan van de hele Godsopenbaring in het Oude en Nieuwe Testament. Zonder sleutel komen we immers niet binnen. Het verstaan van de Romeinenbrief is dus bepalend voor het verstaan van Gods Woord. Daarom is deze tekst van levensbelang, beslissend voor ons eeuwig wél of eeuwig wee!

Gods rechtvaardigheid

De tekst begint met het redengevende woord 'want'. Dat verbindt met het vers ervoor: 'Want ik schaam mij het Evangelie van Christus niet; want het is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft, eerst de Jood, en ook de Griek'. In dit zestiende vers lezen we twee keer het woord 'want'. De redenen volgen elkaar op. Het is één betoog, waarbij het één ten nauwste met het ander samenhangt: 'want... want... want...'

Paulus' hart is er vol van. Hij wordt innerlijk gedreven om dit aan de mensen in Europa over te dragen. Dit moeten ze daar heel goed weten, nu nog! Daarom zal hij de eerste acht hoofdstukken

v. A.

van de Romeinenbrief aan deze kernzaak van het Evangelie besteden. Het is dus een zaak van leven of dood voor ieder mens, Jood of heiden, kerkelijk of niet kerkelijk. Het gaat om eeuwig zalig of eeuwig rampzalig, om verloren gaan of behouden worden. Laten we dat goed bedenken, ook al vinden we het misschien wat moeilijk. Het gaat niet slechts om de leer van het heil, maar om de doorléving ervan, tot ons eeuwig behoud.

Om te beven

In het verkondigde Evangelie, waarvan Christus het middelpunt is, ligt een geweldige Goddelijke kracht verborgen, om een zondaar te overtuigen van gerechtigheid of rechtvaardigheid.

We herkennen hier het woord 'recht'. Het is datgene waar God recht op heeft, alles wat recht is in Zijn heilige ogen, wat recht op God en Zijn eer aan werkt, wat de Rechter in al Zijn volmaaktheden verheerlijkt en bedoelt. Om de zondaar hiervan te overtuigen, is het zaligmakende geloof nodig, in zijn planting en oefening. Dit geloof 'verzegelt dat God waarachtig is' (Joh. 3:33). Het zet het stempel op: 'Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig, HEER! Uw oordeel rust op d' allerbeste wetten'. Dit wil de zondaar wel met zijn eigen bloed ondertekenen. Want hoe het ook moet in zijn leven, en hoe het ook gaat, dit is en blijft eeuwig waar! De rechtvaardigheid van God, alles wat God eist en alles waar Hij recht op heeft, zoals de wet des Heeren ons dat voorhoudt, daar wordt hartelijk onder gebogen. Niet eenmaal, maar voortdurend, want in Hem is geen onrecht! Hij zal en kan de schuldige niet onschuldig houden. De ziel die zondigt, die moet sterven, dat kan en mag niet anders. Het is recht dat de zonde de dood verdient. Het is verdiend dat majesteitsschennis de hel verdient.

Gods rechtvaardigheid

Dit is de eis van Gods wet en recht. Geen mens komt hier meer onderuit. Maar, wat lezen we nu in de tekst? 'Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard...' Dat is niet slechts Gods Woord en wet, maar dat is het Evangelie van vers 16! Hoe kan dat? De wet openbaart Gods rechtvaardigheid en eist Gods recht, maar, het Evangelie toch niet? Dat eist niet meer, dat belooft alleen maar, dat verkondigt genade tot vergeving, vernieuwing en vertroosting. Hoe kan dat toch, Gods rechtvaardigheid in het Evangelie! Dat is een zaak van de genadegave van het geloof, in het prille

In dit nummer

4 Hervormingsdag 2022: Vijf keer 'alleen'

8 Dankdag 2022: Zijn zorgende hand

24 Delf vrouw en kind'ren 't graf

- 2** De kernzaak
- 3** Het gekrookte riet [42]
- 6** Boer op dankdag
- 7** Visser op dankdag
- 10** De Generale Synode (5)
- 11** Commentaar: Een ander spoor
- 12** Het pastorale gesprek [6]
- 13** Serie: Bijbelstudie over Genesis 1-3 [9]
- 14** Kerknieuws
- 15** Berichten
- 16** Kerkdiensten
- 23** Jeugdtribune

begin; van de genadewerking van de Geest om te kunnen geloven. Uit geloof, tot geloof, steeds weer deze genadewerking, steeds weer 'verzegelen dat God waarachtig is'. Maar hoe dan? Dat betekent toch mijn veroordeling, mijn ondergang? Dat is toch mijn doods- en doemvonnis? Ja, zonder Christus zeker! Maar dit is Zijn Evangelie, het Evangelie van de plaatsvervanging, het Evangelie van Sions Borg, van Hem Die niet gekomen is om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering, van Hem Die niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen.

In Zijn lijdensgangen van de kribbe tot de helse angsten is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard. Eer God de zonde ongestraft liet blijven, heeft Hij die gestraft aan Zijn eigen Zoon. Dat houdt het Evangelie ons voor! Dat deed Hij voor al Zijn volk, maar ook voor mij. Dat mag het zaligmakende geloof getuigen bij het vernemen van: 'Ik in uw plaats, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven, Mijn lichaam in de dood geve en Mijn bloed vergiete...'

'Ook voor mij', zo klinkt het bij onderscheiden trap en mate, meer of minder zeker. 'Ook voor mij'. Het kan aangevochten en betwijfeld worden, 'maar toch ook voor mij', zo drukt de Heilige Geest het af, door middel van het Woord of onder de bediening van het Heilig Avondmaal. Want als Hij mijn Middelaar is, dan is God niet onrechtvaardig dat Hij bij Zijn eis blijft. En nu wordt Gods genade door recht, door deze rechtsgang, toegepast en ervaren. Gods rechtvaardigheid eist geen tweemaal voldoening. Die eist nú vergeving en vertroosting.

Om te bewonderen

Alles wat Christus deed en leed, getuigt van Gods rechtvaardigheid. Daarom moet ik deel aan Hém hebben en moeten Zijn verdiensten mij toegerekend worden. God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede. Daaraan moet volkomen betaald worden, óf door onszelf óf door een Ander.

Wie is dan deze Ander? Wie is deze Middelaar? Kent u Hem? Is Hij u geschonken? Ja, in het heerlijke Evangelie van vrije genade wordt Hij verkondigd. Dat is een kracht van God tot eeuwige redding. Zonder Verlosser is er geen verlossing. Zonder Zaligmaker is er geen zaligheid. Het ware geloof kan niet zonder deze Heere, onze gerechtigheid. Wat zegt uw hart?

Het gekrookte riet [42]

'Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen.'

Mattheüs 12:20a

TWAALFDE PREDIKATIE

4. (vervolg) Zo spreekt de Heere Jezus, de Zoon des levenden Gods, hen aan. Hij zegt: 'Als Ik met zulk een boodschap aan de afgrond stond, aan de rand van de hel en aan de plaats der verdoemden, met wat een aandacht zou de boodschap aangehoord zijn! Als Ik daar zou staan, met wat een ijver zouden de zielen aan het werk gaan. Arme ziel, zult u uzelf daaraan onttrekken? Kunt u Mij zo laten heengaan? Als Ik Mijn hand van het gat der deur trekken zal, zal uw ingewand niet ontroerd worden? (Hoogl. 5:4). 'Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot Hem inkomen' (Openb. 3:20).
5. Nog zegt de Heere Jezus: 'Durft u het nu dan nog niet in Mijn hand te geven?' Och nee, zegt zo'n ziel. 'Wilt u dan nog eens goede raad ontvangen', zegt de Heere. 'Dan zal Ik u dit raden:
 - a. Schort uw oordeel nog wat op, om over uw geestelijke en eeuwige toestand te oordelen. Schort het tenminste nog wat op. U weet immers de uitslag niet.
 - b. Wees niet zo gereed om heel harde en wrede besluiten over uzelf op te maken.
 - c. Ja, heeft u geen grond in uw leven gehad om te hopen? Hebben Gods kinderen het nooit eens tot uw troost gezegd dat er grond van hoop in u was? U heeft geen reden om te zeggen dat het buiten hoop is. U leeft nog.
 - d. Ik zeg dat er voor een zondaar, levend onder de middelen der genade, levend vóór het net, meer redenen zijn om te hopen dan om te wanhopen. Dat de duivelen en de verdoemden voor eeuwig alle hoop afgesneden is, dat is zeker. Maar voor een zondaar, levend vóór het net, is er reden om te hopen.

Zie, zo spreekt de Heere Jezus. Zo is het beloop van het gehele Woord door, als de Heere de gekrookte rietjes en de rokende vlaswiekjes behandelt. Dat is nu de aanspraak van de Vader en de Zoon.

Nu hadden we nog de aanspraak van de Heilige Geest.

Die zegt tot hen:

1. Geslingerde en neergebogen zielen over uw genadestaat, Ik vraag u: Is het nu niet de tijd van genade? Is het niet de welaangename tijd en de dag der zaligheid? (2 Kor. 6:2) Is het niet de tijd waarin de Heere te vinden is, waarin Hij nog nabij is? (Jes. 55:6) Is het niet de tijd waarin Ik werk in de harten van de mensen? Kent u geen mensen waar Ik in werk? Zijn die van nature of in daden beter dan u? Wat zegt u? Moet u niet zeggen: Och, God de Heilige Geest, ik beken het, het is nog genadetijd, tijd waarin God te vinden is.

(wordt vervolgd)

Uit:
'Het gekrookte riet',
B. Smijtegelt
(uitg. Romijn &
Van der Hoff, 1968).

Vijf keer ‘alleen’

De kern van de Reformatie wordt vaak samengevat in vijf zogenaamde *sola*'s. Het zijn vijf uitdrukkingen die met (een verbuiging van) het Latijnse woord *solus* beginnen. Dat woord betekent ‘alleen’. Er is in de loop van de geschiedenis blijkbaar (te)veel bij gekomen, waardoor de nadruk weer moet worden gelegd op wat ‘alleen’ is. De eerste drie *sola*'s zijn de uitgangspunten van de Reformatie: Schrift, geloof en genade. De laatste twee *sola*'s geven samenvattend aan waar het om gaat: Christus en Gods eer.

H.R. Keurhorst,
Veenendaal

Sola scriptura

Hoeveel van uw en jouw opvattingen blijven overeind als u gevraagd wordt: ‘Waar staat dat in de Schrift?’ Het is de vraag die Luther in zijn tijd de Roomse Kerk voorhield bij tal van opvattingen. Hij moest concluderen dat niet ‘alleen’ de Schrift de norm was, maar dat het gezag van de traditie en van de paus even belangrijk was. In zijn eigen leven probeert hij al zijn opvattingen te onderwerpen aan de Schrift. Zo spreekt hij ook op de Rijksdag in Worms in 1521: ‘Ik herroep niet, tenzij u me uit de Schriften van mijn dwaling kunt overtuigen’. Alleen de Schrift heeft het voor het zeggen.

Een christen onderwerpt zich ook eerbiedig aan de Schrift. Calvin stelt dat het verschil tussen de Reformatie en het rooms-katholicisme is, dat de eerste zich onderwerpt aan het Woord en dat de tweede over het Woord van God regeert. Hoe functioneert het Woord van God in uw leven? Bevestigt het uw eigen gelijk, of toetst u uzelf er keer op keer aan? Zoek je bidkend en worstelend wat de Heere te zeggen heeft in Zijn Woord? Is uw belijdenis en bevinding naar de Schriften? De Schrift was voor Luther en Calvin het enige houvast. Alleen dat geeft hoop. De dichter van Psalm 119 zingt het driemaal: ‘Op Uw Woord heb ik gehoopt’ (Ps. 119:81, 114 en 147). Zegt u het hem na?

Sola fide

Hoe kunt u bestaan, wanneer God recht spreekt? Gods gerechtigheid eist dat de zonde gestraft wordt. Moet je dan eerst rechtvaardig zijn om te kunnen en mogen geloven? Maar niemand zal toch rechtvaardig zijn voor Gods aangezicht? (Ps. 143). Het is Luthers worsteling: ‘Ondanks dat ik als monnik onberispelijk leefde, voelde ik mijzelf toch een zondaar voor God en werd zeer gekweld door mijn geweten. Ik durfde niet te hopen dat ik door mijn voldoening aan God Hem op enige wijze zou kunnen verzoenen.’

Hoe kan hij ooit voldoen aan Gods gerechtigheid? Hij zegt het: ‘Ik haatte dat woord ‘gerechtigheid’: het vervloekte en verdoemde mij’. Dan stuit hij op Romeinen 1:17: ‘Want de rechtvaardigheid

Gods wordt in hetzelfde (= het Evangelie) geopenbaard uit geloof tot geloof; gelijk geschreven is: maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven.’

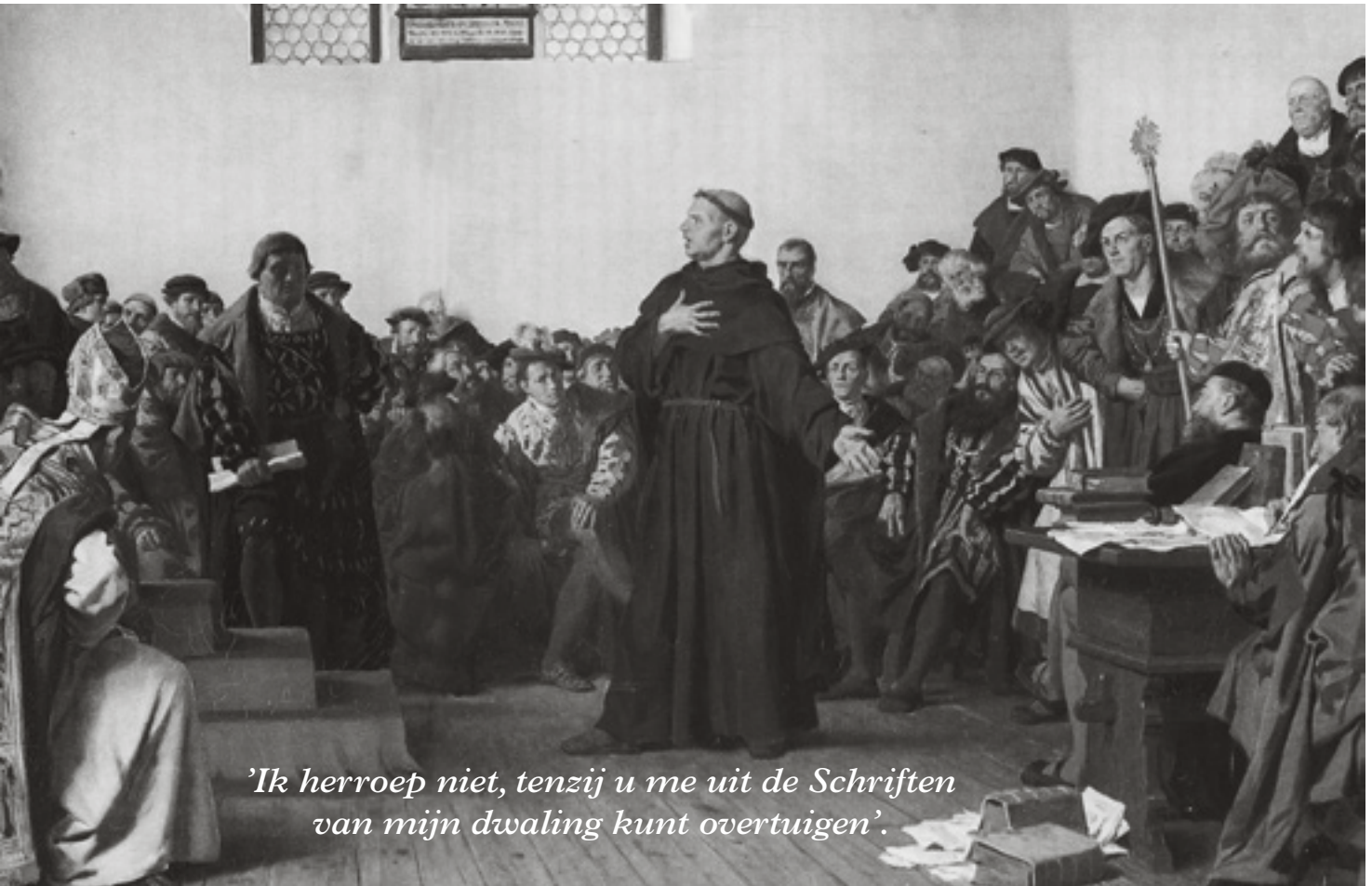
Hoe kan de gerechtigheid in het Evangelie geopenbaard worden? Leeft de rechtvaardige niet uit de werken? Luther leert het uit Psalm 31: ‘Help mij uit door Uw gerechtigheid’ (Ps. 31:2). Gods gerechtigheid is geen eis waaraan je moet voldoen met goede werken, maar is een gave. Deze genadegave wordt ontvangen door het geloof in Christus. Door het geloof alleen bent u rechtvaardig.

Hebt u het woord van de Heere Jezus, zoals Hij tot Jairus sprak, verstaan: ‘Vrees niet, geloof alleenlijk?’ (Luk. 8:50).

Sola gratia

‘De vrolijke ruil’ noemt Luther het als een zondaar gerechtvaardigd wordt. Het is niet de kerk of de sacramenten die het heil aan zondaren schenkt. Het is vrije genade alleen als Christus de zonden van een mens overneemt en Zijn gerechtigheid aan de zondaar schenkt. Genade is de enige grond voor de zaligheid. Niet het werken of meewerken van de mens levert een bijdrage. De schuldige en veroordeelde mens, die zijn vonnis aanvaardt en afwacht, weet wat het betekent om van

'Ik herroep niet, tenzij u me uit de Schriften van mijn dwaling kunt overtuigen'.

genade afhankelijk te zijn: 'Gena, o God, gena...! Genade is de gunst van de Heere, die Hij aan verloren zondaren wil bewijzen. Het Evangelie verkondigt deze genade aan schuldigen. Luther schrijft: 'Alleen wie aan zichzelf wanhoopt, is geschikt om genade te verkrijgen'. In stelling 62 zegt Luther: 'De ware schat der Kerk is het heilig Evangelie van de heerlijkheid en genade van God'. Gelijk voegt hij er in stelling 63 aan toe: 'Maar deze schat is natuurlijk zeer gehaat, want daardoor worden de eersten tot laatsten'. Hier klinkt de lofzang van Maria door. Genade betekent dat armen met goederen worden vervuld, maar rijken leeg worden weggezonden. Genade is het meest centrale woord van de Reformatie. Bent u al geschikt gemaakt voor genade?

Genade is de gunst van de Heere, die Hij aan verloren zondaren wil bewijzen. Het Evangelie verkondigt deze genade aan schuldigen. 'Alleen wie aan zichzelf wanhoopt, is geschikt om genade te verkrijgen.'

Solus Christus

'Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus en Dien gekruisigd', zo schrijft de apostel Paulus (1 Kor. 2:2). Het ging hem om Christus alleen. Luther heeft het geleerd in zijn leven. Niet de heiligen, niet de goede werken, niet Maria, maar Christus alleen. In het klooster in Erfurt wees zijn biechtvader Johann von Staupitz de jonge monnik er al op in zijn aanvechtingen: 'Zie op de wonden van Christus'. De Schrift bracht Maarten tot de genade door het geloof in Christus.

Het stempelt Luther in zijn omgang met de Schrift. De Schrift predikt Christus en we moeten kloppen op de deur van de tekst, totdat Christus opendoet. Eerder hebben we de tekst niet begrepen. Het stempelt Luther ook in zijn prediking. Verlossing is er door Christus alleen. Onze eigen werken of de voorbede van anderen helpen niets.

'Zijt gij tevreden met Mijn Lam?' Het was de vraag van de Heere aan Kohlbrugge. God heeft Zichzelf een Lam voorzien! Christus, de Gezalfde door de Vader, heeft de weg gebaad. Alleen Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven (Joh. 14:6). Is het Lam van God voor u genoeg?

Soli Deo Gloria

'Alleen aan God de eer'. In sommige kerken staat deze tekst op het orgel. Bach schreef het aan het einde van elk muziekstuk. Is het ook de samenvatting van uw en jouw leven? In alle dingen is het Calvijn te doen om de eer van God. Als Schepper heeft de Heere ons geschapen om Hem te eren. Het is de oproep die in de Bijbel steeds klinkt: 'Geeft de HEERE de eer Zijns naams' (Ps. 29:2). Eren we Hem in ons leven? Calvijn stelt dat we de Heere van Zijn eer beroven als we Zijn Woord niet geloven. Ons ongeloof berooft God van Zijn eer. Is dat wat u pijn doet en verdriet geeft? Dat u de roeping en opdracht die tot ieder komt niet kunt beantwoorden? Het is de Zoon van God Die Zijn Vader voor het eerst en als enige op aarde werkelijk alle eer heeft gegeven. Hij zegt het: 'Ik heb U verheerlijkt op de aarde' (Joh. 17:4). Daarom is er hoop en verwachting voor zondaren, die alleen zichzelf kunnen bedoelen. Het werk van de Zoon is voltooid en daarom kan Hij met grond en recht pleiten voor al de Zijnen. Zij zullen straks eeuwig instemmen met deze lofzang: 'De lof en de heerlijkheid en de wijsheid en de dankzegging en de eer en de kracht, en de sterkte zij onze God in alle eeuwigheid!' (Openb. 7:12).

Boer op dankdag

P.Schalk,
Veenendaal

**Daar zit je dan, op woensdagmorgen vroeg.
De koeien zijn net gemolken, het jongvee is gevoerd.
Het is dankdag.**

En nu sta je voor de keus. Houd je je overall aan, of stap je in je nette pak? Want het is wel dankdag. Maar ja, de zorgen zijn groot over je bedrijf.

Daar sta je dan in je nette kleren, bij je lege stal. De vogelgriep sloeg toe, en alle kippen zijn geruimd. Pak je je fiets om naar de kerk te gaan? Of heeft dat weinig zin? Want het is dankdag voor gewas en arbeid, maar voorlopig heb je geen inkomen.

Daar loop je, langs die eindeloze rij kassen. Vroeger leefde het daarbinnen. Maar nu de energieprijzen zo explosief gestegen zijn valt er niets meer te verdienen. De kassen staan leeg. Toch maar naar de kerk? Want het is dankdag, ook nu het werk stil ligt.

Grote zorgen

Zomaar een paar voorbeelden waaruit blijkt dat je maar niet zomaar even dankdag kunt gaan houden. Want naast de drie voorbeelden zijn er nog heel veel andere gevallen waarbij het moeilijk is om dankdag te gaan houden. Je zult maar ziek zijn, of je zult maar weduwnaar geworden zijn, of je zult je diploma maar misgelopen zijn. Moeite en verdriet, het is in elk huis wel te vinden. En zeker, heel vaak weten we ook nog wel wat goede dingen op te noemen, van vreugde in het gezin of bij de familie. Van blijdschap over vriendschap of gezondheid. Maar dat valt een beetje weg bij de zorgen rond het boerenbedrijf. Die voortdurende spanning of er een oplossing komt, en of je bedrijf van generaties oud nog toekomst heeft.

Geen nieuwe vragen

Zulke vragen over dankdag voor gewas en arbeid zijn natuurlijk niet nieuw. Ook in het verleden zijn er moeilijke situaties geweest.

En vooral als het gaat over de landbouw of de tuinders, roept dat altijd vragen op. Heb je een goede en rijke oogst, dan is de prijs van je product misschien heel laag. En valt de oogst tegen, dan wordt dat misschien nog goed gemaakt door de hogere prijs in verband met de schaarste van jouw producten.

Kortom, er is altijd wel iets waar we ons zorgen over kunnen maken. Het is duidelijk: Hier beneden is het niet. Misschien is het daarom wel extra belangrijk om toch maar dankdag te gaan houden. Omdat er in alle moeite en zorgen altijd wel iets is waar we de trouwe zorg van de Heere in mogen erkennen. We hebben nog eten en drinken. We leven nog in een vrij land. Onze kinderen mogen nog naar school. De kerk gaat nog open.

Toch dankdag

Als je naar dat laatste rijtje kijkt, dan is er geen reden om thuis te blijven. Niet om de zorgen te bagatelliseren. Vooral de stikstofcrisis is een moeilijk te verteren probleem. Hopelijk is er door het werk van de heer Remkes en onder het bewind van de nieuwe minister voor Landbouw weer iets meer perspectief. Maar daarna zullen er wel weer nieuwe problemen opduiken. Want inderdaad: Hier beneden is het niet. Daarom, toch maar naar de kerk op dankdag! Want het ware leven, lieven, loven, is maar waar men Jezus ziet. Zijn Naam wordt verkondigd, ook op dankdag in de kerk. En als het dan moeilijk is om te danken, dan mag je op dankdag ook bidden:

*Geef heden ons ons daag'lijks brood;
betoon Uw trouwe zorg in nood;
Gij weet wat elk op aard behoeft;
dat ons dan geen gebrek bedroeft;
dat nooit Uw zegen van ons wijk;
die maakt alleen ons blij en rijk.*

'Betoon Uw trouwe zorg in nood...'

‘Uw wil is altoos wijs en goed...’.

Visser op dankdag

P. Schalk,
Veenendaal

Je wist het al van jongs af aan: ‘Als ik groot ben, dan ga ik naar zee. Ik word visser’.

Soms mocht je even aan boord van zo'n schip in de haven. En in de vakanties ging je al weleens mee met de vissers van je dorp. Je eerste zee-zieke dagje heb je al gehad. Maar dat had je er voor over. Je wordt visser. Maar nu lijkt het er al helemaal niet op. Als je midden in de week naar de haven loopt dan liggen er een paar mooie kotters aan de wal. En als je roept of er iemand aan boord is, blijft het helemaal stil. Deze vissers kunnen niet uitvaren. De kosten zijn te hoog geworden.

Energieprijzen

Een paar jaar geleden was het ook al raak. Toen werd plotseling het pulsvisserij verboden. Voor degenen die niet weten wat dat is: in de pulsvisserij wordt gebruik gemaakt van een pulstuig, waarmee platvissen zoals tong en schol worden opgeschrikt van de zeebodem met zwakke stroompulsen die ervoor zorgen dat de platvis het net inzwemt. Maar ja, door Europa werd die pulsvisserij verboden. Nou ja, misschien denk je: dan vis je toch weer net als vroeger, door een boomkor met wekkerkettingen (om de vis op

te wekken) over de bodem van de zee te trekken. Maar vergeet niet, dat kostte veel meer brandstof. Een pulsvisser gebruikte maar ongeveer een derde deel van de brandstof. Toen die pulsvisserij moest worden gestaakt, nota bene omdat het door Europa werd verboden, zijn de schepen weer omgebouwd naar de normale visserij. Dat kostte al handen vol geld. En met de huidige brandstofprijzen is het niet meer te betalen.

Teleurstelling

En daar sta je dan, aan de haven, bij een werkeloos vissersschip. Bijna je schoolloopbaan afgerond. Eindelijk naar zee. En nu dit. En dan te bedenken wat dit moet betekenen voor de vissers die hun boot hebben stilgelegd. Die zitten thuis achter de gordijnen te koekeloeren.

Wat moet jij, en wat moeten al die vissers met een dankdag voor gewas en arbeid? Je hebt nog een beetje geluk dat je op Urk woont. Dan hoef je er nog niet over na te denken, want daar is de dankdag niet op de eerste woensdag van november, maar

pas op de laatste dag van het jaar. Tussen Kerst en Oud en Nieuw liggen de vissersschepen in de haven.

Trouwens, het maakt niet uit wanneer je dankdag houdt. In de Bijbel staat immers een heel bijzondere tekst: ‘Dankt God in alles.’ Dat staat in 1 Thessalonicenzen 5:18a. Wat zou daar toch mee bedoeld worden?

Dankt God

Als je die tekst opzoekt, en ook eens kijkt wat de kanttekeningen ervan zeggen, dan wordt het toch wel duidelijker. Daar staat: ‘Dat is, zowel in tegenspoed als in voorspoed, u de wil des Heeren alzo gaarne onderwerpente.’

Nee, dat valt niet mee. Als het allemaal tegenzit, toch gaan danken, omdat je je onderwerpt aan de wil van God. Dat valt niet mee. Maar die woorden zullen er niet zomaar staan. Paulus, die dit geschreven heeft, had ook geen gemakkelijk leven. Als je ziet wat hij heeft moeten meemaken, dan beseft je dat hij danken misschien ook moeilijk vond. En dan toch: ‘Dankt God in alles.’

Misschien is het dan maar het beste om toch maar dankdag te gaan houden, en te danken voor alles wat je nog wel hebt. En ook om te bidden:

*Uw wil geschied, Uw wil alleen,
Als in den hemel, hier beneên:
Uw wil is altoos wijs en goed;
’t is majesteit al wat Gij doet;
dat ieder stil daarin berust,
en Uw bevelen doe met lust.*

Dankdag in voorspoed en tegenspoed

Zijn zorgende hand

We gaan dankdag houden. In een tijd die niet gemakkelijk is. Laten we eerst eens terugzien op het seizoen dat voorbijging. De tijd tussen maart en november 2022.

v.A.

Hoe was het, in uw persoonlijk leven, in al het 'op en neer' dat er ongetwijfeld was. In het gezinsleven, aangaande het dagelijks brood, in uw Goddelijk beroep? Hoe staat het in antwoord 27 van ons troostboek? Het wordt daar zo levensecht verwoord: '... dat regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijs en drank, gezondheid en krankheid, rijkdom en armoede, en alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn Vaderlijke hand ons toekomen'. Dogmatisch gezien noemen we dit Gods voorzienigheid. Bij deze uitdrukking rijzen er zo gauw allerlei vragen en problemen, want 'voorzienigheid' hebben we zo geproblematiseerd dat de troost ervan dreigt weg te vloeien. En wat zou dat erg zijn! Dat zou goddeloos en troosteloos zijn, terwijl de troost u zo van harte verkondigd en gegund wordt. Daarom ligt er voor ons allemaal rond dankdag 2022 de persoonlijke vraag naar deze (enige!) troost.

Voorspoed

Laten we ons eens beperken tot het begin van antwoord 28, waar over tegenspoed en voorspoed gesproken wordt. Wat is voorspoed? 'Een gunstige gang van zaken, succes, een toestand waarin de zaken goed gaan', zegt ons Nederlandse woordenboek en ons eigentijdse weeldehart. En tegenspoed is dan: 'de toestand waarbij onze wensen niet verwezenlijkt worden en onze plannen mislukken, ongeluk en onheil'. Als we hiertussen moeten kiezen, dan weten we het wel. Niemand verlangt naar tegenspoed en tegenslag. Je hoeft toch niet naar doffe ellende te verlangen? Nee, maar kijk eens goed naar dat woord 'dof! Zijn we dan zo gevoelloos voor de leiding van Bóven, in voorspoed en in tegenspoed? Zien we Wie ons leven leidt en de wereld regeert?

Voorzienigheid

De Schepper bracht tijdens de zes scheppingsdagen alle dingen in Zijn almacht en wijsheid tot stand. Dezelfde almachtige en wijze God houdt dat ook in stand. Tot stand brengen en in stand houden is beide het werk van 'God, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde'. Dit in stand houden noemen we het werk van Zijn voorzienigheid. Dit betekent niet slechts dat Hij alle dingen voor(uit)ziet, ofwel in Zijn alwetendheid van tevoren weet, maar

vooral dat Hij erin voorziet; dat Hij ervoor zorgt. Vandaar dat 'Zijn zorg' of 'Zijn hand' het beste uitdrukt wat we met voorzienigheid bedoelen.

Zijn aanhoudende goedheid is in het achterliggende seizoen, zowel in voor- als in tegenspoed, weer gebleken. Merken we Zijn zorgende hand ook op? En weten we Wiens hand het is? Of is het voor ons de hand van 'de onbekende God'? (Hand. 17:23). We kunnen beter weten dan de heidenen in Athene dat Hij de God is, Die de wereld gemaakt heeft met alles wat daarin is. Wij kunnen weten dat Hij ons een plekje op deze aarde geeft, 'opdat wij de Heere zouden zoeken, of wij Hem immers tasten en vinden mochten, hoewel Hij niet ver is van een ieder van ons. Want in Hem leven wij en bewegen wij ons en zijn wij'. Deze God laat u verkondigen dat u zich tot Hem zult bekeren. Want de oordeelsdag komt dichterbij. Wanneer nu de heidenen van Athene deze boodschap moesten weten, hoeveel te meer wij, die onder de bediening van het genadeverbond leven, die bij Gods trouwe zorg ook nog eens tussen maart en november Zijn Woord hebben gehoord. Door Zijn woorden en daden klonk de heldere boodschap: 'Bekeert u tot Mij, en leef'.

De gaven daalden af van de Gever. Wat steeg er vanuit ons hart op naar Boven? De Heere heeft met voorspoed en met tegenspoed maar één doel op het oog: kom terug naar de Vader der schepping, naar de Vader in het Vaderhuis dat wij verlaten hebben. Wat zou het erg zijn als we Zijn gaven doorbrengen, Hem niet kennen en eren, Hem vergeten, dagen zonder getal. Volgens het onderwijs van de Zoon des Vaders Zelf kijkt Hij uit naar verloren mensen. Hij tóónt en laat horen Wie Hij is: barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van goedertierenheid. Hij doet niet naar onze zonden en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheid. We krijgen zo veel meer dan we verdienen.

'... dat regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijs en drank, gezondheid en krankheid, rijkdom en armoede, en alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn Vaderlijke hand ons toekomen.'

Zelfs in tegenspoed houden we nog over. Ons past de hand op de mond te doen, omdat het de goedertierenheden des Heeren zijn dat we niet vernield zijn. Laten we diep buigen en met Jakob uitroepen: 'Ik ben geringer dan al deze weldadigheden en dan al deze trouw...'(Gen. 32:10). Er zijn zo veel redenen om met David in verwondering te belijden: 'Wie ben, ik Heere HEERE, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt' (2 Sam. 7:18).

God dient de mens

Wat zou nu gemakkelijker zijn: in tegenspoed geduldig zijn of in voorspoed dankbaar? Bijna altijd is het antwoord: in voorspoed dankbaar. Dat lijkt zo te zijn, wanneer we 'dankbaar zijn' opvatten als een blijde stemming, als een opgewekt gevoel. Maar de Bijbelse inhoud van dankbaarheid is wezenlijk anders.

Wat is het dankbaarste schepsel?

Een oudvader antwoordde op deze vraag: 'Een hond, want die gaat bij slagen nog terug naar zijn baas'. Dankbaar zijn is dus geen zaak van een oppervlakkige stemming, maar van een doorleefde verhouding tot God. Hoe staan wij ten opzichte van onze Schepper en Rechter, tot onze Onderhouder, Die de mens dient, opdat de

mens zijn God zal dienen? (NGB, art. 12). Dat mag op dankdag 2022 wel ingegrift worden in ons hart: God dient de mens, opdat de mens God zou dienen. 'God dient', wat een onbevattelijke goedheid, wat een geduld. 'God dient de mens'. Hoe is het mogelijk? Hij dient de weggelopen zondaar, die Hem moeite maakt met zonde en ongerechtigheden. 'God dient de mens', niet alleen de bekeerde mens, maar Hij dient 'de mens', opdat de mens zijn God zal dienen.

Laten we zo de voorspoed en de tegenspoed van de afgelopen acht maanden eens overzien. Danken begint met denken, met terugdenken en niet vergeten. Op de dankdag klinkt de oproep: 'Vergeet nooit één van Zijn weldadigheden, vergeet ze niet, het is GóD Die ze u bewees'. En weldadigheden blijken niet alleen in voorspoed.

Tot bekering

Is voorspoed hetzelfde als zegen?

Is tegenspoed altijd vloek? In het licht van de Heilige Schrift en van de naderende eeuwigheid liggen de zaken vaak zo anders. In de Bijbel staan ook uitdrukkingen zoals 'vetgemest ter slachting' en 'eten en drinken, totdat ze allen omkwamen'. Is het altijd tot ons oordeel als de Heere ons tégenkomt? En aan de andere kant, als de Heere ons rustig ons zondeleventje laat voortzetten, is dat werkelijk zegen? We zouden ernaar moeten uitzien dat alle dingen tot mijn bekering en zaligheid dienen zullen, dat de levensweg me (terug)leidt tot God, Wiens eer we geschonden en Wiens gaven we doorgebracht hebben.

Laten we bedenken dat de Heere met Zijn onverdiende goedertierenheden niets anders dan onze bekering op het oog heeft. Maar met Zijn tegenheden heeft Hij die bedoeling ook! Laat dit de grootste nood(druft) van ons aller leven zijn: we moeten bekeerd worden, voor het eerst, maar ook dagelijks. We moeten stilgezet en waargemaakt worden, en dat begint met: 'Wee mij, ik verga, want ik heb gezondigd...'

Laten we zo eens terugzien op de afgelopen (ongeveer) 240 dagen van het seizoen 2022. Wat daalden er van de hemel veel goede gaven neer. Wat kwam daartegenover voort uit ons eigen hart? Hoelang zal de Gever nog blijven zorgen? Hoelang zal dit nog (kunnen) duren?

Laten we zo samen hulpeloos en schuldig op de dankdag verschijnen in de dienst der verzoening. Want er is een altaar tot verzoening en tot vernieuwing. Daar wordt niemand weggestuurd.

De Generale Synode (5)

Namens het moderamen, ds. H.A. van Zetten scriba tertius

Woensdag 12 oktober. Precies om 10.00 uur geeft onze synode-voorzitter ds. P. Mulder Psalm 99:5 op: 'Ook was Samuël, op Gods hoog bevel, biddend voor Zijn volk, als een hemeltolk. Hij en and'ren meer, riepen tot den HEER', Die met gunstig' oren, hun geroep wou horen'.

De orgeltonen echoën lang na in het hoge kerkgebouw van Gouda. De grondtonen voor het openingswoord zijn gezet.

De voorzitter wijst aan de hand van Lukas 6:12-20 op de meerdere Samuël, Die uitging naar de berg, om te bidden. En Jezus 'bleef den nacht over in het gebed tot God'. De hele nacht bad Hij voor de ambtsdragers. Bovenal bad Hij tot verheerlijking van het welbehagen Gods.

De Middelaar is gezeten ter rechterhand Gods des Vaders. Hij is de Voorbidder voor Zijn Kerk. Zijn gebed wordt nooit afgevoerd. Daarom is de Kerk veilig, zelfs te midden van de storm (Joh. 6:20).

Deputaatschap Evangelisatie

EVGG-voorzitter ds. M. Josse schetst ontwikkelingen en dilemma's rond het werk van het Deputaatschap Evangelisatie, dat zich richt op de van God vervreemde medemens. In 2019 heeft de synode besloten om de verantwoordelijkheden verder te decentraliseren. De rol van het deputaatschap verandert van een uitvoerend werkdeputaatschap naar een kenniscentrum, waarbij men op hoofdlijnen stuurt en in samenwerking met klassicale en plaatselijke verantwoordelijken het werk behartigt.

Die transitie is ingewikkeld en vraagt een lange adem. Elke evangelisatiepost heeft bovendien iets eigens.

Naast het werk op de klassicale evangelisatieposten is er plaatselijk evangelisatiewerk. Er is veel bruikbaar materiaal ontwikkeld door EVGG. Het is een worsteling hoe de boodschap aansprekend, kort en eenvoudig kan zijn en tegelijk recht doet aan Schrift en belijdenis.

Gebruik van het EVGG-materiaal bevordert de eenheid en herkenbaarheid van het werk. Met hetzelfde doel ontwikkelt het

deputaatschap allerlei beleidsdocumenten en handreikingen voor de praktijk. Het is belangrijk dat bij kerkvisitatie gesproken wordt over de evangelisatie-activiteiten en de vormgeving daarvan. Hoe verhoudt het werk zich tot het EVGG-beleid? Maakt men gebruik van de EVGG-materialen? Het deputaatschap laat zich bij de visievorming voeden door een kenniskring van allerlei deskundigen die midden in de samenleving staan.

Er wordt uitvoerig gesproken over de positie van de evangelist. Dat is geen ambt. Het is niet noodzakelijk dat een evangelist ouderling is. Sommige evangelisten zijn het echter wel. Wanneer een ouderling op een evangelisatiepost zou moeten voorgaan in een leesdienst kan het niet zo zijn dat hij een stichtelijk woord gaat spreken.

In de bespreking blijkt dat de visie die op de GS van 2001 vastgesteld is nog steeds houdbaar en evenwichtig is.

De vloedgolf van secularisatie die ons land teistert, maakt het werk van EVGG als een

speldenprik. Toch mogen we moed hebben. Jezus moest door Samaria gaan om die ene vrouw te ontmoeten. Filippus moest die ene Moorman opzoeken. Op die wijze is Gods Kerk uitgebreid. Tot Zijn eer en tot zaligheid van verloren zondaren.

De predikanten worden hartelijk uitgenodigd om eens voor te gaan op een evangelisatiepost. Het kan een wisselwerking geven die vruchtbaar is en wederzijdse betrokkenheid bevordert.

Evangelisatiewerk is broodnodig, want er is grote onkunde onder ons volk. Laten we onze evangelisten, de werkers op het bureau en alle vrijwilligers voortdurend in ons gebed opdragen.

Deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zorg

DMZ-voorzitter ds. C. van Ruitenburg licht de werkwijze van het deputaatschap toe. Men stimuleert diaconaal en maatschappelijk betrokken werk. Tevens worden ambtsdragers vanuit DMZ toegerust, tegenwoordig vooral in classicaal verband (via de classis-diakenen).

Een ethische commissie heeft toegankelijke en doorwrochte publicaties doen verschijnen over seksuele diversiteit en over ethische overwegingen bij een onvervulde kinderwens. Telkens dienen zich nieuwe vragen aan. Medisch kan er veel, maar er zijn grenzen, zoals ten aanzien van embryo-adoptie. In de doordenking hiervan is er afstemming met de NRC, onze zusterkerk in Noord-Amerika.

De verslavingsproblematiek is ook binnen de gereformeerde gezindte omvangrijk. Het gaat om uiteenlopende vormen, vaak verweven met onderliggende (gezins)problematiek.

Het toenemende aantal jongeren dat (om welke reden dan ook) niet thuis kan blijven wonen, heeft de aandacht van DMZ.

Deputaatschap KGJO

De voorzitter van het Deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd en Onderwijs, ds. J. van Laar, benadrukt dat liefde tot jongeren en interesse in hun leefwereld van groot belang is. We dienen beschikbaar en toegankelijk te zijn voor jongeren en dienen aandacht te geven aan hun vragen, vanuit Schrift en belijdenis. Jongeren zoeken breed en ongeleid op internet. Wat krijgen ze dan allemaal mee? En wat zetten wij er tegenover? Het is inmiddels 13.00 uur. De bespreking wordt onderbroken voor een welkome middagpauze. De hartelijke Goudse catecharen schotelen ons allerlei goeds voor. Tot versterking van de uitwendige mens.

(wordt vervolgd)

Liefde is een Bijbels kernbegrip, maar dan gaat het wel om de liefde tot God en Zijn geboden.

Een ander spoor

Tijdens de oktoberzitting van de Generale Synode signaleerde ds. G.W.S. Mulder dat de Gereformeerde Gemeenten in het verleden gebruik konden maken van Bijbelgetrouwe bezinning in andere kerken, maar dat dat snel minder wordt. In dat verband verwees hij naar publicaties van de hoogleraren Douma en Velema.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Een droevig voorbeeld van dergelijke verschuivingen is het boek van de vrijgemaakte prof. A.L.Th. de Bruijne over homoseksuele relaties, dat juist rond de synodezitting verscheen. De Bruijne is de opvolger van Douma aan de Theologische Universiteit in Kampen, maar gaat onmiskenbaar in een ander spoor.

Waar Douma vasthield aan de Bijbelse afwijzing van homoseksuele relaties ziet De Bruijne daar bij christenen wel ruimte voor. Hij is zelfs voor een kerkelijke bevestiging van zo'n relatie, al wil hij dat geen homohuwelijk noemen.

Meer dan tien jaar

Meer dan tien jaar heeft de Kampense hoogleraar over zijn boek gedaan. Kennelijk was het voor hem een worsteling om op een heel ander spoor over te stappen en dat op basis van dezelfde Bijbel te moeten verdedigen. Dat kun je begrijpen. Als de kerk eerst verkondigd heeft dat iets echt zondig is en nu zegt dat het op grond van de Bijbel wel kan, dan heb je heel wat uit te leggen.

Voor De Bruijne heeft die lange tijdsduur

wel het voordeel dat zijn boek nu veel minder verzet in eigen kring oproept dan wanneer het tien jaar eerder zou zijn verschenen. Zeventien jaar geleden voelde de christelijke gereformeerde predikant dr. B. Loonstra zich genoodzaakt om een boek uit de handel te nemen waarin hij eveneens positief oordeelde over homoseksuele relaties.

Waar de vrijgemaakte kerken inmiddels duidelijk om zijn op dit punt, is er in de Christelijke Gereformeerde Kerken altijd nog een meerderheid die vasthoudt aan de Bijbelse afwijzing van homoseksualiteit. Hopelijk blijft dat zo. Maar het is moeilijk om tegen de geest van de tijd op te tornen. Dat geldt ook voor ons.

Verlegenheid

Niet voor niets werd ook op de synode geconstateerd dat er onder de jongere generatie in onze gemeenten een zekere verlegenheid bestaat ten aanzien van de vrouw in het ambt en homoseksuele relaties. Wat de Bijbel daarover zegt, staat ver af van hetgeen in de huidige maatschappij normaal gevonden wordt. Ieder van ons ondergaat daar de invloed van, maar

jongeren vaak wel het meest. Zij moeten hun weg zoeken in een wereld waarin niet zelden het kwade goed genoemd wordt en het goede kwaad.

Wat is er nu mooier dan de liefde en wat kunnen mensen er aan doen als zij zich aangetrokken voelen tot hetzelfde geslacht? Zulke vragen leven ook onder ons, zeker wanneer men daar zelf of in de familie- of vriendenkring heel direct mee te maken krijgt. Daar mogen we, in de pastorale praktijk of waar dan ook, niet aan voorbijgaan.

Tegelijkertijd moet voor iedereen, die lezen kan, duidelijk zijn dat de Bijbel alleen maar in afkeurende zin spreekt over homoseksuele relaties. Liefde is ongetwijfeld een Bijbels kernbegrip, maar dan gaat het wel om de liefde tot God en Zijn geboden. Van nature heeft een mens liefde tot het kwade.

De Bruijne ziet ruimte voor een kerkelijke inzegening van een homopartnerschap. Daarbij moet men elkaar dan wel levenslang trouw beloven. Het zal nog wel even duren voor dat in zijn kerk geaccepteerd wordt. Maar wat zou er na zo'n inzegening moeten gebeuren wanneer een van beiden tot de overtuiging komt dat zo'n relatie zondig is en er daarom een einde aan maakt? Moet zo iemand dan kerkelijk vermaand worden wegens het verbreken van de belofte van trouw die voor Gods aangezicht is gedaan? Dat alleen al maakt wel duidelijk dat men hiermee op een volstrekt verkeerd spoor zit.

Verbondsopvatting

Met hun verbondsopvatting zaten de vrijgemaakten vanouds op een heel andere lijn dan in bevindelijk gereformeerde kring aan de gemeente wordt voorgelaten. Dat gaf een grote afstand. Het gaat hier immers om de kern van de Bijbelse boodschap, om de vraag wat gekend moet worden ter zaligheid.

Maar ten aanzien van een aantal ethische en maatschappelijke vragen was er toch een bepaalde herkenning. Allerlei studies uit vrijgemaakte kring waren voor ons waardevol, zoals dat tot in het midden van de vorige eeuw ook het geval was met publicaties uit de Gereformeerde Kerken. Dat kerkverband is in leer en leven al eerder de weg gegaan die de vrijgemaakten nu volgen. Die ontwikkelingen staan echter niet los van een oppervlakkig geloof en een lichtvaardige geloofszekerheid dat vanouds kenmerkend was voor die kerken. Ook dat is voor ons een ernstige waarschuwing.

Het kerkelijk werk is weer begonnen. Ambtsdragers gaan de huizen langs, in de hoop op een goede ontmoeting. Deze serie artikelen wil een handreiking zijn om te komen tot een geestelijk, pastoraal gesprek.

Vandaag deel 6.

Geestelijkheid en onmogelijkheid

Vorige week zagen we hoe de Heere Jezus de Samaritaanse vrouw van zonde en schuld ging overtuigen en hoe zij daarop reageerde met een ontsnappingspoging. Ze leidde de aandacht in het gesprek af door te vragen naar de plaats waar God gediend wil worden: op de berg Gerizim in Jeruzalem?

ds. C. Sonneveld,
Alblasserdam

Jezus benadrukt dat de ware dienst van God geestelijk is en ontsluit vervolgens een mogelijkheid van zalig worden. Twee indrukwekkende zaken die ditmaal in het middelpunt staan! De Samaritaanse vrouw bracht een onderwerp ter sprake dat aanleiding gaf tot verhitte gemoederen bij de Joden en haar eigen volksgenoten. Ze vroeg naar de plaats waar God gediend wil worden. Haar vraag had iets moois, maar was ten diepste een afleidingsmanoeuvre. Hoe vaak gebeurt dat ook niet tijdens een huisbezoek. Juist op het moment dat een dominee of ouderling bij het hart van zijn gemeenteleden denkt te komen, wordt er met de kopjes gerammeld en klinkt het: 'Zal ik nog eens inschenken?' Soms gaat het wat verfijnder: 'Wat vindt u daar nou eigenlijk van?' En dan komt er ineens iets uit het kerkelijk leven ter sprake: de organist speelt te vlug of te langzaam; er gaat zo weinig van Gods volk uit tegenwoordig; vroeger hoorde je veel meer, enzovoort. Een andere keer gebeurt het op een bijna gezellige manier. Dan gaat het om mensen die best weleens een avondje willen praten over

godsdienstige onderwerpen, maar het moet niet te dichtbij komen. Het kan ook een wat ernstiger toon aannemen. Denk aan hen die leven onder het beslag van Gods Woord, maar die toch willen vasthouden aan de zonde of aan hun eigen gerechtigheid. Een mens is zo geraffineerd. Wat een wijsheid is er voor nodig om hiermee om te gaan in het pastorale gesprek. Veel mensenkennis, zelfkennis en geestelijk inzicht zijn dan nodig.

Geestelijke dienst

In Johannes 4 vers 21 tot 24 predikt Christus de geestelijkheid van de dienst des Heeren. Hij slaat de Samaritaanse vrouw alles uit handen door te wijzen op het geestelijke karakter van deze dienst. Hij zet haar erbuiten door te zeggen dat de zaligheid uit de Joden is. Hij zegt het zonder omwegen: 'Gijlieden aanbidt wat gij niet weet' (vers 22a). En tegelijk zegt Hij dat het niet gaat om Jeruzalem. De dienst van God is geestelijk. God staat niet aan de kant van mensen, of ze nu Samaritanen zijn of Joden. Wij moeten aan Zijn kant terecht komen. Dat is de boodschap die Jezus hier brengt. Het is dezelfde boodschap die ook ambtsdragers moeten brengen. De Heere geve daartoe getrouw makende genade. Opdat de breuk niet op het lichtst genezen wordt, hetzij door een oppervlakkige godsdienst, hetzij door een wettische godsdienst.

Mogelijkheid van zalig worden

Christus wijst niet alleen op de geestelijk-

Sommigen leven onder het beslag van Gods Woord, maar willen toch vasthouden aan hun oude leven.

heid van de ware godsdienst, maar ook op de mogelijkheid van zalig worden: 'Maar de ure komt en is nu, wanneer de ware aanbidders de Vader aanbidden zullen in geest en waarheid' (vers 23a). De Samaritaanse vrouw wordt niet alleen klemgezet, maar er wordt ook een weg voor haar geopend. Er wordt heen gewezen naar het offer dat Jezus straks gaat brengen op Golgotha, naar de dag dat het voorhangsel van de tempel gescheurd wordt en de middelmuur zal worden afgebroken tussen Jood en heiden. Dan zullen ze komen van oosten en westen. Daar staat God Zelf voor in.

Dat zijn zaken waarop met liefde mag worden gewezen tijdens pastorale gesprekken. Dat hoort ook bij de ambtelijke opdracht. Er zijn altijd weer die twee kanten: de dood in Adam en het leven in Christus. Ambtsdragers kunnen nooit te scherp zijn, maar ook nooit te ruim in het bekendmaken dat er genade is voor de grootste der zondaren. Wat een blijvende indruk kan dat soms maken op het gemoed, ook van een kind! Laten ambtsdragers daarom maar dicht bij het hart zien te komen. Laten ze ook onze jonge mensen maar aanspreken. En laten ze maar laag afdalen tot hen die vastgelopen zijn met alles. Wat is het ambtelijke werk dan een lief werk, al blijft het onmogelijk naar de mens. Een ambtsdrager mag afwijken van zichzelf en heenwijzen naar Hem Die het gekrookte riet niet zal verbreken en de rokende vlaswiek niet zal uitblussen.

(slot volgt)

Eén vlees

'Daarom zal de man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aankleven, en zij zullen tot één vlees zijn'.

ds. P.J. de Raaf,
Boskoop

Genesis 2:24

Het eerste huwelijk

Een rib uit zijn lijf werd gebruikt om een vrouw voor Adam te maken. Nadat Hij haar geschapen had, bracht de HEERE haar Zelf bij Adam. Hij krijgt een levensgezel uit Gods hand. 'Daarmede betuigende, dat Hij nog heden ten dage aan een iegelijk zijn huisvrouw als met Zijn hand toebrengt' (huwelijksformulier). Zijn hand is in de onverwachte ontmoetingen, de aantrekkingskracht die tussen twee mensen ontstaat en de liefde die opbloeit. Wat is het een goede basis voor een huwelijk wanneer we leven bij het besef dat we elkaar van de Heere gekregen hebben! Anderzijds, wat is het vreselijk wanneer we een huwelijk aangaan dat weliswaar niet buiten Gods voorzienigheid omgaat, maar Zijn goedkeuring niet heeft. 'Elkaar gekregen uit Gods linkerhand', zei men dan vroeger.

De algemene regel

Nadat geschreven is over het eerste huwelijk, lezen we in de Schrift de algemeen geldende regel voor het aangaan van een huwelijk. Genesis 2:24 wordt later herhaald door de Heere Jezus (Matth. 19:5 en Mark. 10:7) en de apostel Paulus (Ef. 5:31). Een regel die geldt voor alle tijden, ook voor 2022! Bij een huwelijk verandert de wijze van samenleven: je verlaat het huis van je vader en moeder. Een officieel moment,

waarvan de familieleden getuigen zijn. Vervolgens wordt er gesproken over het 'aankleven' van de vrouw. Het zijn niet twee individuen die toevallig onder hetzelfde dak wonen, maar twee mensen die een éénheid gaan vormen. In praktische, financiële, kerkelijke en (wat zou het een zegen zijn!) geestelijke zaken. Daarna wordt er pas gesproken over 'tot één vlees zijn'. Binnen de band van het huwelijk mag de lichamelijke gemeenschap als een gave uit Zijn hand ontvangen worden en met vreugde beleefd worden! Jong en oud: déze volgorde is in Zijn gunst, maar 'alle onkuisheid is van God vervloekt' (Zondag 41).

Het geestelijk huwelijk

Door de inspiratie van de Heilige Geest gaat Paulus in Efeze 5 de huwelijksinstelling vergelijken met de band tussen Christus en Zijn gemeente. Christus verenigt Zich door Zijn Geest zó met een zondaar dat zij leden van Zijn lichaam worden. Al hun zonden komen voor Zijn rekening. Zijn bloed en Zijn schatten komen op hun rekening te staan. In het Koninkrijk der hemelen bestaat geen echtscheiding. Christus zal Zijn bruid nooit verstoten, ondanks haar ontrouw en afdwalen. Zijn liefde is zoveel sterker dan de wederliefde van de Zijnen hier op aarde. Heeft u al een Bruidegom?

(wordt vervolgd)

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen

te Berkenwoude,
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk;
te Hardinxveld-Giessendam,
ds. A. Schot te Nunspeet;
te Nieuwdorp,
ds. J. van Laar te Barneveld-Zuid;
te Ouddorp,
ds. C. van Krimpen te Yerseke;
te Zwolle,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid.

Bedankt

voor Bodegraven,
ds. G.J. Baan te Rotterdam-Zuidwijk;
voor Borssele,
ds. J. de Kok te Westkapelle;
voor Capelle aan den
IJssel-Middelwatering,
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk;
voor Capelle aan den IJssel-West,
ds. J. de Kok te Westkapelle;
voor Groningen,
ds. W. Harinck te Utrecht;
voor Kalamazoo en voor Lisse,
ds. B. Labee te Veenendaal;
voor Oostkapelle,
ds. G.J. Baan te Rotterdam-Zuidwijk.

DANKBETUIGING DS. HARINCK

'Het is mij een behoefte allen te bedanken die mij hun felicitaties en goede wensen hebben doen toekomen in verband met mijn zestigjarig ambtsjubileum. Het is overweldigend hoeveel kaarten, brieven, mails, telefoontjes en attenties ik heb mogen ontvangen. Het horen dat de Heere mijn arbeid heeft willen zegenen, heeft mij getroffen en verootmoedigd. De Heere bouwt Jeruzalem. Hij vergadert Israëls verdrevenen. De mails van verschillende jonge mensen hebben mij weer gesterkt in de gedachte dat Zijn belofte bij de doop gedaan geen ijdele belofte is. Hij zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken.'

ds. C. Harinck

VERSLAG VERGADERING CLASSIS AMSTERDAM 24 SEPTEMBER 2022

Namens de roepende kerk van Opperdoes opent ds. G. Heijkamp de vergadering. In zijn openingswoord staat hij stil bij Markus 2:1-12, de geschiedenis van de

genezing van de geraakte.

De tien gemeenten zijn wettig vertegenwoordigd door twee predikanten, vijftien ouderlingen en drie diakenen. Aan de diakenen wordt keurstem verleend. Het moderamen wordt als volgt vastgesteld: ds. P. Mulder, preses; ds. G. Heijkamp, assessor-preses; ouderling J.H.J. Hotting, assessor; ouderling J.W. van Dijke, quaestor en ouderling A. Lindhout, scriba. Na goedkeuring van de notulen en het vermelden van twee toe te voegen punten aan de agenda worden de ingekomen stukken voor kennisgeving aangenomen. Daarna worden de visitatierapporten van zes gemeenten gelezen. Daarover worden geen vragen gesteld.

Het evangelisatiewerk mag goede voortgang hebben. Wel is het een zorg dat er in Alkmaar geen evangelisatiesamenkomsten meer zijn. Er heeft hierover een gesprek plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van de Classicale Evangelisatiecommissie, ds. M. Joosse als voorzitter van het Deputaatschap EVGG en de moedergemeente. Bepleit wordt iedere zondagmorgen in Alkmaar een preek te (laten) lezen door een ouderling van de moedergemeente, hierbij zo mogelijk geholpen door ouderlingen uit de overige classisgemeenten. Ook zal er visitatie op de post plaatsvinden.

De financiële verslagen van de classis en van het kerkblad worden akkoord bevonden. Bij de rondvraag komt een artikel uit De Saambinder aan de orde, over het benaderen van predikanten voor preekbeurten. De wens wordt uitgesproken dat er op dit punt meer eenduidigheid en helderheid komt.

De roepende kerk voor de vergadering van zaterdag 25 januari 2023 is Westzaan. Op verzoek van de preses sluit ouderling J.H.J. Hotting van de roepende kerk de vergadering.

A. Lindhout, scriba

VERSLAG BEVESTIGING EN INTREDE DS. PATER IN WAARDENBURG

Op woensdag 28 september is ds. G. Pater bevestigd tot predikant van de Gereformeerde Gemeente van Waardenburg. Na ruim zes jaar mocht de gemeente weer een eigen predikant ontvangen. Ds. W. Mouw leidde de bevestigingsdienst

waarbij hij als uitgangspunt nam Jesaja 62: 6 en 7: 'O Jeruzalem, ik heb wachters op uw muren besteld, die geduriglijk al den dag en al den nacht niet zullen zwijgen. O gij die des HEEREN doet gedenken, laat geen stilzwijgen bij ulieden wezen. En zwijgt niet stil voor Hem, totdat Hij bevestigde en totdat Hij Jeruzalem stelle tot een lof op aarde'. De tekst spreekt over: 'Wachters op Jeruzalems muren'. Er waren drie gedachten: hun afkomst, hun opdracht en hun uitzien.

1.. Wachters op de muren van Jeruzalem zijn in zichzelf onbekwaam. Dan moet Jesaja het uitroepen: 'Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden van een volk dat onrein van lippen is'. Maar de Heere heeft ze gesteld en maakt ze bekwaam.

2.. Wat hebben ze voor opdracht? Een wachter moet waken en waarschuwen. Hij moet ook 'des Heeren doen gedenken', in herinnering roepen wat de mensen vergeten zijn. Maar het belangrijkste in de tekst is: 'En zwijgt niet stil voor Hem'. Dan wordt in de binnenkamer om een zegen gesmeekt voor de gemeente.

3.. Hun uitzien is: 'totdat Hij bevestigde en totdat Hij Jeruzalem stelle tot een lof op aarde'. In de intrededienst bediende ds. Pater het Woord uit 1 Korinthe 1:17a, 23 en 24: 'Want Christus heeft mij niet gezonden om te dopen, maar om het Evangelie te verkondigen. Doch wij prediken Christus den Gekruisigde, den Joden wel een ergernis, en den Grieken een dwaasheid, maar hun die geroepen zijn, beide Joden en Grieken, prediken wij Christus, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods'. Deze tekst bepaalt bij: 'De prediking van het Evangelie', onderverdeeld in drie gedachten: in een verloren wereld, met een rijke inhoud, draagt tweemaal vrucht.

1. De tekstwoorden zijn geschreven door Paulus. Onderweg naar Damascus is hij van dood levend gemaakt. Dat is het uitzien van de dominee, dat ook in Waardenburg bij jong en oud dit wonder zal mogen plaatsvinden.

2. De prediking van het Evangelie is rijk van inhoud: 'Doch wij prediken Christus den Gekruisigde'. Christus. Niets van Paulus, niets van bijbelheiligen. Hoe wordt nu in Korinthe een jongen of een meisje, een man of een vrouw bekeerd? Hoe wordt een kind van God geoefend? Daar is Christus voor nodig.

3. De prediking draagt tweemaal vrucht: 'De Joden wel een ergernis, en den Grieken

een dwaasheid, maar hun die geroepen zijn, beide Joden en Grieken, prediken wij Christus, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods.' Voor velen is het een ergernis, voor anderen een dwaasheid. Maar er is toch een volk dat het bij ogenblikken mag beleven dat God het in de stand van het leven een wonder maakt.

Na de prediking richtte ds. Pater zich in hartelijke woorden tot zijn bevestiger ds. Mouw, tot mevrouw Mondria (haar man heeft bijna 43 jaar de gemeente gediend), en tot kerkenraad en gemeente. Ds. Pater werd toegesproken door ds. D. de Wit, namens de classis Utrecht en de particuliere synode Noord-West, door

diaken G. van Tuyl van de Gereformeerde Gemeente in Nederland namens de plaatselijke kerken en de Eben-Haezerschool, door burgemeester S. Stoop namens de gemeente West-Betuwe en door ouderling C. Krijgsman namens kerkenraad en gemeente.
Kerkenraad Waardenburg

Berichten

ZEEUWSE ZENDINGSMIDDAG

Op zaterdag 12 november wordt de 60^e Zeeuwse Zendingdag van de classes Middelburg, Goes en Tholen gehouden. Locatie: Sionkerk, L. de Colignylaan 177 te Goes. De opening wordt om 14.30 uur verzorgd door ds. J.B. Zippro van het Deputaatschap voor de Zending. M. den Braber houdt een vertelling en P. Eikelboom, directeur van ZGG, houdt een toespraak. Het oudpapier-geld van het afgelopen seizoen zal door schoolkinderen uit Kruiningen aan het deputaatschap worden aangeboden. Collecte is voor de zending, er is een kindercrèche en er zijn verkooptafels.

ORGEL- EN SAMENZANGDAG VOGG

Op zaterdag 12 november wordt de jaarlijkse landelijke orgel- en samenzangdag van de Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten (VOGG) gehouden. Locatie: Grote Kerk Alkmaar (Koorstraat 12). Gastheren zijn Pieter van Dijk, organist van de Grote Kerk, en Frank van Wijk. De toegang is gratis. Het ochtendprogramma begint om 10.30 uur, het middagprogramma om 14.00 uur. Deze dag is niet alleen voor organisten maar voor iedereen die van muziek en zingen houdt. Meer informatie: www.vogg.nu

REFORMATIEHERDENKING BOSKOOP

Op zaterdag 29 oktober (19.30 uur) wordt in de Ichtuskerk te Boskoop (Mendelweg 20) een reformatieherdenking gehouden onder verantwoordelijkheid van de Geref. Gemeenten van Benthuizen, Boskoop, Delft en Zoetermeer. Het thema is 'Gods Woord als kompas'. Kinderkoor Jonge Ichtusklanken verleent medewerking. Collecte is voor Het Kompas in Scheveningen.

OPEN AVOND DE SCHUTSE

Op 10 november organiseert De Schutse een open avond voor geïnteresseerden. Tijdens deze avond wordt u meegenomen in de visie en missie van ambulante ondersteuning, thuis en op school. Er wordt ingezoomd op ondersteuning bij een licht verstandelijke beperking en ouderondersteuning. Locatie: J.M. Kolffstraat 1 te Kesteren. Informatie en aanmelden: www.deschutse.nu/nieuws/openavondambulant

HOUD ME VAST-CURSUS

De Vluchtheuvel belegt opnieuw de Houd me vast-cursus. In vier avonden werk je als echtpaar aan een hechtere band in je huwelijk (met begeleiding door EFT-geschoolde hulpverleners). Locatie Hoevelaken start op 18 november, locatie Woerden op 16 januari 2023. Meer informatie: www.relaties.stichtingdevluchtheuvel.nl

BIJEENKOMST NAAMLOOS VERDRIET

Op vrijdag 11 november (19.30 uur) houdt Naamloos verdriet de najaarsbijeenkomst in het Ichthus College, Vondellaan 4 te Veenendaal. Parkeren aan de Vondellaan. Thema: omgaan met verlies en verdriet vanuit de christelijke identiteit.

VERKOPINGEN

Scherpenisse - Op donderdag 3 november houdt de vrouwenvereniging in Scherpenisse haar jaarlijkse verkoping, van 15.00 tot 17.00 en 19.00 tot 20.00 uur. Opbrengst is voor de kerk en goede doelen.

Westkapelle - De vrouwenvereniging te Westkapelle houdt op zaterdag 5 november (14.00-16.30 uur) de jaarlijkse

verkoping. Opbrengst is voor de zending en voor de actie van de vrouwenbond. Locatie: 'Westkapelle Herrijst', Markt 79. **Waarde** - Op 4 november houdt de vrouwenvereniging te Waarde de jaarlijkse verkoping van 16.00-20.00 uur. Locatie: Adullamkerk, Meezeweg 2a, Waarde. Opbrengst is voor de actie van de vrouwenbond, Bijzondere Noden, straatkinderen in Peru en Caritate Moldavië.

ZANGMIDDAG VOOR VRIENDEN MET EEN BEPERKING

Op zaterdag 5 november (14.30 uur) is er een zangmiddag voor en met vrienden met een beperking in de kerk van de Geref. Gemeente te Rotterdam-Zuidwijk. Een samengesteld mannenkoor o.l.v. Arie Kortleven zingt voor en met onze vrienden. Lennert Knops bespeelt het orgel, Plony Herweijer houdt de Bijbelse vertelling. Collecte voor Helpende Handen.

ZANGAVONDEN

Alblasserdam - Eben Haëzerkerk, Plantageweg 172, zat. 5 nov., 19.30 uur, psalmzangavond in het kader van de Week voor het leven; leiding ds. C. Sonneveld, Bart Kruit-hof, orgel; collecte voor stichting Joseba.

Dordrecht - Grote kerk, zat. 12 nov., 19.00 uur, jubileumconcert Peter Wildeman m.m.v. koor van 500 zangers, Joost van Belzen, vleugel, Martin Weststrate en Frank Zuidijk, orgel; leiding ds. H.J. Agteresch; collecte voor JBGG, reserveren: www.peterwildeman.nl/concerten

Gouda - Kerkgebouw Geref. Gemeente, vr. 4 nov., 19.30 uur, zangavond rond reformatieherdenking, meditatie ouderling G. van Veldhuizen, gem. koren Jubilate en Sursum Corda o.l.v. Eline Bokkers, Leendert Verduijn, orgel.

Gouda - Kerkgebouw Geref. Gemeente, zat. 5 nov., 20.00 uur, Gerben Mourik, orgel, kamerkoor Cantus Gouda o.l.v. José Marchal-Donkersloot.
Krimpen a/d IJssel - Sebakerk, zat. 29 okt., 19.30 uur, zangavond t.b.v. evangelisatie in Gambia, ds. W. Silfhout,

meditatie, gem. koor Met hart en stem, kinderkoor De jonge Lofstem.
Ridderkerk - Hersteld Herv. Sionskerk, zat. 5 nov., 19.30 uur, psalmzangavond met bovenstem, Pieter Heykoop, orgel, leiding ds. J. van Rijswijk; collecte voor Woord en Daad.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 30 OKTOBER 2022

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen aan den Rijn 19.00 uur ds. B. Labee; Amersfoort 9.30 uur ds. H. Brons en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 15.30 uur ds. A.A. Brugge; Barendrecht 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Benthuizen 9.30 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Berkenwoude 19.00 uur ds. H.J. Agteresch; Bodegraven 10.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp en 14.00 uur ds. S. Maljaars; Brakel 15.30 uur ds. G. Pater; Burgh-Haamstede 10.00 uur ds. M. Boersma en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Capelle aan den IJssel-Middelwatering 18.30 uur ds. M. Joosse; Capelle aan den IJssel-West 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Delft 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. P.J. de Raaf; Den Haag-Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Deventer 15.00 uur ds. A. Schreuder; Doetinchem 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Dordrecht 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 17.30 uur ds. H. van der Heiden; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. H. van der Heiden; Ermelo 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. Beens; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 18.00 uur ds. P.J. de Raaf; Groningen 15.30 uur ds. B.J. van Boven; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 15.00 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 10.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. K. Boeder;

Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Hoedekenskerke 10.00 en 15.00 uur ds. J.B. Zippro; Hoogeveen 19.00 uur ds. A. Schot; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 18.30 uur ds. G.J. Baan; Kapelle-Biezelinge 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; Katwijk aan Zee 16.00 uur ds. J.B. Huisman; Kesteren 12.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. C. Harinck en 16.00 uur ds. M. Boersma; Krabbendijke 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen aan den IJssel 9.30 uur ds. J.W. Verweij en 16.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 15.00 uur ds. G. van Manen; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Marknesse 19.00 uur ds. A. Verschuure; Meeuwen 14.30 uur ds. C. Hogchem; Meliskerke 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Melissant 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Visscher en 18.30 uur ds. H. Brons; Naaldwijk 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. J.B. Huisman; Nieuw-Beijerland 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 18.30 uur ds. C. Harinck; Nieuwe-Tonge 17.00 uur stud. J.M. Evers; Nieuwer Ter Aa 19.00 uur ds. W. Harinck; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. M. Karens; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Nunspeet 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur stud. J.C. Kriekaart; Oostburg 10.00 en 15.00 uur stud. R.T. Michielse; Oosterend (Texel) 10.00 en 16.00 uur ds. W. Mouw; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. M. Karens; Oostkapelle 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 uur ds. C.J. Meeuse en 14.30 uur ds. M. Blok; Oude-Tonge 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 15.00 uur stud. J.C. Kriekaart; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. J. Schipper; Poederroijen 14.30 uur stud. A.E. Brijder; Poortugaal 9.30 (H.A.) en 16.00

uur ds. G. Hoogerland; Puttershoek 17.30 uur ds. M.H. Schot; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur stud. A.E. Brijder en 15.00 uur ds. H. Brons; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 en 14.00 uur stud. J.M. Evers en 18.30 uur stud. R.T. Michielse; Rotterdam-Alexanderpolder 9.30 uur ds. W.J. Karels en 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Rotterdam-Centrum 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Rotterdam-Zuidwijk 17.00 uur ds. R. Kattenberg; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Sint Annaland 14.00 uur (Hervormingsdienst) ds. G.J. Baan en 18.00 uur ds. J.J. Tanis; Sint Philipsland 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Sliedrecht 9.30 en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 15.00 uur stud. J. Janse; Spijkenisse 18.00 uur ds. W.J. Karels; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Stolwijk 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. J. Beens; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Urk 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Vlissingen 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Werkendam 10.00 uur ds. H.J. Agteresch en 18.00 uur stud. A.E. Brijder; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 19.00 uur stud. J. Janse; Wierden 15.00 uur ds. S.W. Janse; Woerden 18.30 uur ds. P. Mulder; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. B. Labee en 15.30 uur ds. J. van Laar; Zwolle 19.00 uur ds. J. Schipper.

MAANDAG 31 OKTOBER 2022

Poederroijen 19.00 uur (Hervormingsdienst) stud. A.E. Brijder.

DINSDAG 1 NOVEMBER 2022

Eindhoven 15.00 en 19.30 uur ds. H.J. Agteresch.

WOENSDAG 2 NOVEMBER 2022 (DANKDAG)

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen aan den Rijn 14.30 en 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Apeldoorn 14.30 en 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 14.30 uur ds. S. Maljaars en 19.30 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Barneveld-Centrum 9.30, 14.00 (H.D.) en 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30, 14.00 en 19.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 15.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Berkenwoude 10.00 uur ds. W. Visscher en 19.00 uur ds. W. Silfhout; Bodegraven 14.45 uur ds. W.A. Zondag en 19.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Boskoop 9.30, 15.00 en 19.30 uur ds. P.J. de Raaf; Brakel 14.30 en 19.00 uur stud. J.C. Kriekaart; Haamstede 10.00 en 19.00 uur ds. J. de Kok; Capelle aan den IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. M. Blok en 19.00 uur ds. H.A. van Zetten; Capelle aan den IJssel-West 9.30 uur ds. W.J. Karels, 14.15 uur ds. M.H. Schot en 19.45 uur ds. A.T. Huijser; De Valk-Wekerom 9.30, 14.00 en 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Den Helder 10.00 en 14.30 uur stud. J.M. Evers; Den Haag-Scheveningen 14.30 en 19.30 uur ds. J.B. Zippro; Deventer 10.00 uur ds. R.A.M. Visser en 15.00 uur ds. J. Beens; Doetinchem 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; Drachten 9.30 en 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; Elspeet 10.00 en 19.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. H. van der Heiden en 19.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 14.30 en 19.30 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. P.D. den Haan; Enter 15.00 en 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Ermelo 14.30 en 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Genemuiden 9.30 en 19.30 uur ds. A. Verschuure; Gorinchem 14.30 uur ds. L. Blok; Gouda 14.30 en 19.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 en 16.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Groningen 14.00 en 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Hardinxveld-Giessendam

14.30 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 14.30 en 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur stud. J. Janse; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. W. Harinck; Kampen 9.30 en 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Katwijk aan Zee 10.00 en 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Kesteren 12.30 en 19.30 uur ds. D. de Wit; Klaaswaal 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.30 uur ds. G. Beens; Krimpen aan den IJssel 9.30 en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 en 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; Leiderdorp 14.30 en 19.30 uur ds. P. Mulder; Lelystad 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Lisse 15.00 uur ds. A.P. Baaijens en 19.45 uur ds. A. Schreuder; Marknesse 9.30 uur ds. A.J. de Waard en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Moerkapelle 14.30 en 19.00 uur ds. H. Brons; Naaldwijk 15.45 en 19.45 uur ds. M. Karens; Nieuw-Beijerland 9.30 en 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwerkerk 9.30 en 15.00 uur stud. R.T. Michielse; Nijkerk 9.30 uur ds. G. Pater en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Nunspeet 9.30, 14.30 en 19.30 uur ds. A. Schot; Oosterland 10.00 uur ds. J.M.D. de Heer, 14.30 uur ds. L. van der Kuijl en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Opheusden 9.30 en 17.00 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Poortugaal 15.00 en 19.30 uur ds. P.C. Vlot; Rhenen 14.30 en 19.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. J. van Rijswijk en 19.30 uur ds. W.A. Zondag; Rijssen-West 9.30 en 19.00 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder en 19.00 uur stud. J.M. Evers; Rotterdam-Centrum 15.00 en 19.45 uur ds. J.W. Verweij; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 14.30 uur ds. G. Hoogerland en 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 en 19.45 uur ds. G.J. Baan; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; Sliedrecht 9.30 en 17.00 uur ds. A.T. Huijser; Sprang-Capelle 15.00 en 19.30 uur stud. A.E. Brijder; Stolwijk

10.00 uur ds. P.C. Vlot en 19.00 uur ds. M. Blok; Terwolde-De Vecht 14.00 en 19.30 uur ds. K. Boeder; Tricht-Geldermalsen 14.00 uur ds. W. Silfhout en 19.00 uur ds. B. Labee; Uddel 10.00 en 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Utrecht 10.00 en 19.30 uur ds. W. Harinck; Veen 14.30 en 19.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingingen 15.00 en 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Waardenburg 14.30 en 19.30 uur ds. G. Pater; Wageningen 14.30 en 19.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westzaan 15.00 en 19.30 uur ds. J. Schipper; Woerden 10.00 uur stud. A.E. Brijder en 16.00 uur ds. M. Blok; Zeist 10.00 en 19.30 uur ds. S. Maljaars; Zwijndrecht 14.30 en 19.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen en 19.30 uur stud. J. Janse.

DONDERDAG 3 NOVEMBER 2022

Scherpenzeel 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. Beens.

VRIJDAG 4 NOVEMBER 2022

Ridderkerk 14.30 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 30 OKTOBER 2022

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur ds. P.C. Vlot; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN WOENSDAG 2 NOVEMBER 2022

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 19.00 uur evang. J. Krijgsman; Amsterdam (Looiersgracht 70) 19.30 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 19.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 19.30 uur evang. S. de Visser.

Advertenties

Laatste preken van JC Philpot dl 1-5 à €10,-.
Preken van John Kershaw dl1+2 €25,-.
William Gadsby dl 1-3 à €10,-.
078-6933783 Luisterpreken: hetbraambos.nl

Binnenkort in boekhandels mooi
jeugdboek De Drie en de scooterbende,
www.ramshoorn.nl

Met spoed gevraagd: zelfst. woonruimte op de Veluwe voor oudere dame. Liefst omg. Epe/Vaassen, event. Barneveld/Kootwijkerbroek. Tel. 06-16119202

Eenzaam, beperking, eenverdiener, rouw of armoede? Stichting kleinsteun.nl luistert en steunt! 06-34180256
jong en oud (bel)maatjes & lotgenoten

Psalmzangavond

D.V. Zaterdag 5 November 2022

Van harte welkom!

Locatie HHG Ouderkerk a/d IJssel

Organist André Nieuwkoop

Bovenstemgroep IJsselmuiden

Leiding Ds. W.M. van der Linden

Aanvang 19:30 uur

Kerk open 18:45 uur

Adres Abelenlaan 41, 2935 SB

Collecte | Toegang gratis

ZALTBOMMEL

VERMELD IN JE AGENDA:

Zaterdag 12 november 2022

Grote of Sint-Maartenskerk

Niet-Ritmische Psalmzangavond

Collecte: Bijbelverspreiding (GBS)

Opening: Dhr. A.J. van Wingerden

Sluiting: Ds. G. Pater

Organist: Arthur de Jong

Aanvang: 19:00 uur

CD OPNAME | Toegang gratis

PSALMZANGAVOND MET BOVENSTEM

D.V. ZATERDAG 5 NOV. 19.30 uur

Sionskerk (HHK) Ridderkerk

Organist: Pieter Heykoop

Leiding: ds. J. van Rijswijk

"Verlangen naar Gods huis"

(korte verbindende meditaties)

Wie wil... mag bovenstem zingen

Toegang vrij! Collecte voor Woord & Daad

- Psychosociale & psychologische hulpverlening
- Huwelijk & relaties
- Seksuologische hulpverlening
- Toerusting & preventie
- Gastopvang
- Schoolmaatschappelijk werk
- Hulp bij gameverslaving
- Mediation & coaching

Het bieden van professionele, psychosociale hulp bij al jouw levens- en gezinsvragen, dat is onze missie. En altijd vanuit een heldere, christelijke identiteit.

De Vluchtheuvel biedt meer!

W stichtingdevluchtheuvel.nl • T 0113 - 213 098

De Vluchtheuvel

Christelijke psychosociale hulpverlening

Luister Mee in Dordrecht!

Bezinning & ontmoeting

Denk Mee Met ...

... de sprekers

... de vragen

... elkaar

www.DenkMeeMet.nl

Zaterdag 5 november D.V.

om 19.45u in de NGK

Spreker: dhr. B.S. van Groningen

Thema: "Is twijfel zonde?"

n.a.v. de brief aan Jakobus

Maak gebruik van onze service aan huis.

Prachtige collectie PVC vloeren.

Voor advies, egaliseren, leveren en leggen.

06-19557166 De Vloerenkoning.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation, conflictantering, assessments, coaching en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

JOH. DEHEER

toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47

3364 AE Sliedrecht

Tel.: 0184-419 611

rd
reformatisch
dagblad

RD geeft mij bezinnende duiding van het alledaagse, snelle nieuws.

Matthea | Recruiter

De een leest graag persoonlijke verhalen, de ander zoekt verdieping bij het nieuws. Maar allemaal hebben we behoefte aan zicht op het Bijbelse perspectief in ons bestaan.

Het RD wil helpen verder te kijken dan jezelf.

RD, de krant voor het hele verhaal.

Scan mij

Het RD is er ook voor jou.

Ga naar rd.nl/saambinder

Ontdek het RD 4 weken lang vanaf 4 euro.

WILGENHORST
gedenken

**ZELF SAMENSTELLEN
VASTE LAGE PRIJS
ALL INCLUSIVE**

WWW.WILGENHORST-GEDENKEN.NL

Omdat de route niet altijd makkelijk is

Kom eens langs voor een gratis kennismakingsgesprek, wij zijn specialist in **jongenshulpverlening**.

OUTBACK EXPLORERS
...laat relaties weer lopen!

Kijk voor info en locaties op www.outbackexplorers.nl

Te huur zelfst. woonruimte voor 1 á 2 pers. M.i.v. 1 dec. in Assendelft, dichtbij OV en snelweg.
Voor info en foto's app : 0649464674

Julia's
baby- en kinderkleding

Webshop: www.juliaskleding.nl

Bij ons bent u aan het juiste adres voor jongens- en meisjeskleding, beenmode en leuke accessoires.

Onze maten gaan vanaf 44 t/m 176.
Op zoek naar iets specifieks?
Bel / App dan naar 0342 701 520 of mail naar info@juliaskleding.nl

**DE APP MET DUIZENDEN
CHRISTELIJKE MUZIEK-
EN VERTELCD'S**

Makkelijker dan een cd-speler

FamilyStream

Luister nu gratis 1 maand mee!

www.familystream.com

RD geeft mij bezinnende duiding van het alledaagse, snelle nieuws.

Matthea | Recruiter

De een leest graag persoonlijke verhalen, de ander zoekt verdieping bij het nieuws. Maar allemaal hebben we behoefte aan zicht op het Bijbelse perspectief in ons bestaan.

Het RD wil helpen verder te kijken dan jezelf.

RD, de krant voor het hele verhaal.

Scan mij

Het RD is er ook voor jou.
Ga naar rd.nl/saambinder
Ontdek het RD 4 weken lang vanaf 4 euro.

Welkom!
Samen de toekomst in

ROV
Reformatorische Oudeverening

**VERDIEPEND CONGRES
VOOR OUDERS EN OPVOEDERS**

DATUM D.V. 10 november 2022
LOCATIE Driestar Educatief Gouda
TIJD 9.30 – 14.30 uur (inloop vanaf 9 uur)
ENTREE Gratis voor leden (incl. lunch). Niet-leden betalen € 37,50 p.p.
SPREKERS o.a. Dr. B.J. (Bart-Jan) Spruyt / Drs. G.J.M. (Gert-Jan) Segers

Aanmelden & info:
www.rovereniging.nl/congres-2022
of scan de QR-code!

W VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

**UW ADVISEUR
AAN HUIS**

06 - 36 29 43 14
wiltraamdecoratie.nl

**12 november 2022
Open morgen**

- voor leerlingen van groep 8 en ouder(s) en/of verzorger(s)
- Jacobus Fruytier school in Apeldoorn, Rijssen en Uddel

jfsg

Hieperdebrugpiep
Een jaartje ouder, een nieuwe stap...
...een nieuwe school
Kom bij ons kijken!

check www.jfsg.nl

**Kraamzorg in een
vertrouwde sfeer**
Tevredenheid door kwaliteit,
met behoud van identiteit.

SHG
Stichting Hulpverlening in Geboorte

Meer informatie: 0187-48 91 73
Aanmelden: www.shgzorg.nl

Wij zoeken oproepkrachten. Interesse?
zorgmanager@shgzorg.nl - 06 40 95 37 61

d Praktijk
den Uijl

- ✓ HULPVERLENING
- ✓ COACHING
- ✓ TRAINING
- ✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke
T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
| www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

Zoekt u een mediator
of
organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegravenisverzorging.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begravenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

HULP NA EEN ongeval

Bent u slachtoffer van een
ongeval? Heeft u hierdoor
schade? DB Letselschade
kan u geheel kosteloos
begeleiden bij het verhalen
van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

LETSELSCHADE

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

ACTIVITEITEN

Pro-contactdag: Israëlpresentatie en Zandsculpturen

Voor mensen die het Praktijkonderwijs volg(d)en
Zaterdag 29 oktober - 10.00 uur | Barneveld | Jos Jobse

Omgaan met grenzen | Praten met je tiener over social media en onderlinge omgang

Voor ouders van Pro-tieners
Donderdag 10 november - 19.30 uur | Veenendaal | Arianne Plambeek

Visuele beperking en kookworkshop

Voor volwassenen met een visuele beperking en hun partner én
voor ouders van kinderen met een visuele beperking en hun kinderen Zaterdag
12 november - 10.00 uur | Gouda

Lichamelijke beperking

Voor mensen met een lichamelijke beperking en
hun familieleden (in regio Zuidwest-Nederland)
Zaterdag 26 november - 12.30 uur | Middelburg | ds. L. van der Kuijl

Hoogbegaafdheid op school

Voor ouders van (vermoedelijk) hoogbegaafde kinderen
Woensdagavond 9 november - 19.45 uur | 's-Gravenpolder | Jeanine Stouten
Donderdagavond 10 november - 19.45 uur | Apeldoorn | Arja Kerpel
Donderdagavond 17 november - 19.45 uur | Woerden | Anton en Artine Bongiovanni
Donderdagavond 24 november - 19.45 uur | Hardinxveld-Giessendam |
Anton en Artine Bongiovanni

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl
www.helpendehanden.nl

H Heijkoop
Houtsnijwerk
Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

Van der Boom
Boeken en Muziek
Voorstraat 41
3245 BG Sommersdijk
Telefoon 0187 - 48 20 14
www.boekhandelvanderboom.nl
E-mail: info@boomboek.nl
BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie

www.profijtisolatie.nl

Er is een open plaats op de Burcht!

Heeft u een zoon of dochter met een beperking? In onze woonlocatie De Burcht in Rijssen is een woonplek beschikbaar! Op deze locatie wordt vanuit onze reformatorische identiteit zorg geboden aan mensen met een verstandelijke beperking. Overdag is er de mogelijkheid om (eventueel met de fiets) naar dagactiviteitencentrum de Molenhoek in Rijssen te gaan. Ook hebben we logeermogelijkheden.

Heeft u een kind of familielid met een verstandelijke beperking en wilt u graag meer informatie? Neem contact op met onze cliëntadviseur Allie Pol via a.pol@siloh.nl of 088-2754500 en vraag naar de mogelijkheden!

Kijk voor meer informatie op www.siloh.nl/woonlocatie-de-burcht

WWW.WISSEFOTOKAARTEN.NL

Luxe (kerst) fotokaarten!

10 stuks: € 8,50 20 stuks: € 16,-
30 stuks: € 22,50 40 stuks: € 30,-
vanaf 40 st. géén verzendkosten!

Actie geldig t/m 15 nov. 2022

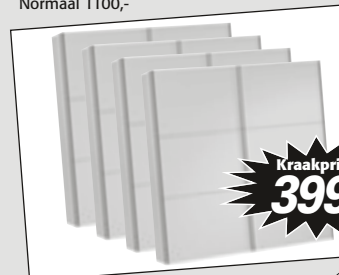
Waarom Paul Roescher?

Wij geven u twaalf redenen!

6

Dé expert van
budget tot
maatwerk!

Schuifdeurkast 200 x 215 x 65 cm (bxhxd).
Normaal 1100,-

Kraakprijs!
399,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17500 m2 in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Jouw bruidsjurk...

-Uniek

-Maatwerk

-Betaalbaar

www.atelier-joline.nl

Reeuwijk

NIEUW VERSCHENEN!

€ 17,50

Ds. R.A.M. Visser
Komen tot Christus
Bijbelse aspecten over de nodiging van het Evangelie.
gebonden | 33132032
159 blz. | € 17,50

€ 14,90

Ds. C. Harinck
Gods goedheid
Over de voornaamste eigenschap van God. Naar aanleiding van de verhandeling van de Engelse puritein Stephen Charnock.
gebonden | 33131950
110 blz. | € 14,90

€ 14,50

F.A. Mulder en B.J.W. Noorlander (red.)
Oog voor iedereen
Pastorale zorg in de kerkelijke gemeente.
paperback | 33131882
143 blz. | € 14,50

€ 14,90

Ds. A.T. Vergunst
Denk aan je Schepper
Bijbelse raad aan jongeren.
paperback met flappen | 33131974
141 blz. | € 14,90

€ 16,50

J.H. Mauritz (red.)
Ik heb je gemist
Pastoraat bij randkerkelijkheid en kerkverlating. Deze uitgave is geschreven vanuit de pastorale praktijk.
paperback | 33131714
159 blz. | € 16,50

€ 12,50

J.C. Ryle
Vroeg de Heere zoeken
Bijbelse vertellingen voor kinderen. Acht vertellingen uit de Bijbel.
gebonden | 33131905
111 blz. | € 12,50

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

Elzenkade 6 3992 AC Houten 030 637 34 34 www.hertog.nl

Den Hertog uitgeverij

Voor een goede weerstand! NeoLife
Vit.C (geleidelijke afgifte) en
All-C (kauwtablet). Okt-aanbieding
 Komme 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

www.scheurfotokaarten.nl
 Luxe fotokaarten voor elke gelegenheid.
 Een scherpe prijs voor de verkoping op uw
 eigen vereniging en/of goede doel.
 0317-616735/06-51564461

VerkeerstheorieVanWijngaarden
Je rijbewijs halen? Leer hier je theorie!

De wonderen des Allerhoogsten

Bij de Landelijke Stichting is - in het hedendaags Nederlands - een volledig nieuwe heruitgave verschenen van het zeer nuttige en lezenswaardige boek *De wonderen des Allerhoogsten* van ds. Abraham van de Velde (1614-1677). Het is een heruitgave:

- ❖ Waarin de tekst zorgvuldig herspeld/ hertaald is aan de hand van de laatste uitgave (1677) van ds. Van de Velde.
- ❖ Waarin de vele fouten die in de loop van de tijd in de tekst gesloten waren, hersteld zijn (meer dan honderd!). Bovendien zijn de zinnen en alinea's die na 1677 weggelaten waren, weer opgenomen.
- ❖ Waarin de vele, in de tekst voorkomende historische personen en gebeurtenissen in voetnoten toegelicht zijn. Daardoor is de tekst voor jong en oud veel beter te begrijpen.
- ❖ Waarin een nieuwe, uitgebreide biografie van de hand van prof. dr. W.J. op 't Hof opgenomen is.
- ❖ Waarin vele historische platen ter illustratie afgedrukt zijn.

Deze prachtige heruitgave mag in geen enkel gezin ontbreken! Destijds werd dit boek voor jong en oud - in het kader van Ps. 78:4 - sterk ter lezing aanbevolen door ds. P. Zandt, ds. W.C. Lamain en anderen. Stevig ingebonden, harde kaft, 896 p., prijs: € 25,- (excl. € 5,- porto). **Zie onze website voor een tijdelijke, zeer voordelige aanbieding!**

Bestellen: bel 06 - 22 62 61 40 (b.g.g.: 0416 - 693844) of mail naar: inhetspoor@kliksafe.nl. Of bestel en betaal online via: www.inhetspoor.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
 Kerkelijk weekblad van de
 Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
 ds. G.J. van Aalst
 Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
 T 0186-576990
 E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"
 ds. B. Labee
 Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
 T 0318-51 35 97
 E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:
 J. van 't Hul
 Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
 T 0651-622260
 E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk
 Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
 Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
 T 0348-489900
 E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan
 Verloop drukkerij
 postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
 T 078-6912899
 E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,47 per mm.
 Familieberichten € 0,45 per mm.
 Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
 Adreswijzigingen enz. aan:
 Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
 Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
 T 0348-489900
 E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden
 IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
 voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
 *afwijkend tarief voor:
 Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
 Mr. A.M. Berman
 3340 Culp Rd. Unit 11
 Vineland Stn. ON LOR 2E0
 T 905 562 1331
 E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

EEN LIED IN DE HERBERG

HEER', DOOR GOEDHEID AANGEDREVEN, ZIJT GIJ MILD IN 'T SCHULDVERGEVEN; WIE U AANROEPT IN DEN NOOD, VINDT UW GUNST ONEINDIG GROOT.

'Ik heb nooit precies kunnen weergeven welke indruk die woorden op mij maakten', vertelde meneer Rips. 'Ik voelde dat ik nog niet ging sterven en nam me echt voor anders te gaan leven.

Inderdaad bleek mijn verwachting juist te zijn, want spoedig daarna voelde ik mij veel beter. Ik sliep die nacht goed en tot mijn blijdschap was ik in staat om de volgende dag verder te reizen. Voor mijn vertrek had ik graag willen weten wie toch de vorige avond voor mij had gebeden, maar ik durfde het niet te vragen.

Ik maakte me wijs dat ik het mij in mijn nare toestand maar verbeeld had, want in een herberg hoor je meestal niet bidden. Ik was bang dat ik uitgelachen zou worden, vooral door de herbergier. Die hield nogal van een grapje, had ik gemerkt. Omdat ik weer beter was en de gedachte dat ik moest sterven was geweken, vond ik mezelf kinderachtig en leek het mij verstandiger om er met niemand over te praten.

Tegen de middag kwam ik in de stad. Daar had ik veel kennissen en veel afleiding. Maar mijn geweten was ontwaakt. Toen ik diep in de nacht naar bed wilde gaan, werd ik, hoewel ik niet ziek was, even angstig als de avond ervoor. Ik voelde hoe slecht het was om die laatste ernstige roepstem naast me neer te leggen en weer mijn oude gang te gaan. Ja, die zonde scheen me te groot dan dat zij vergeven zou kunnen worden.

In mijn wanhopige toestand kwamen mij weer de woorden te binnen, die ik de vorige avond had gehoord. Niet woordelijk, want ik kende ze niet, maar wel de betekenis ervan.

VERVOLGVERHAAL | GEESJE VOGELAAR-VAN MOURIK - uitg. Gebr. Koster

Help mij danken!

Wil je me helpen? Ik loop vast met deze vraag: hoe moet je dankdag vieren? Wat is danken? Help mij.

Ik heb alvast een lijstje met dankpunten gemaakt: Eten en drinken; dat ik Nederlander ben en geen Oekraïner of Russisch soldaat; dat kerkgaan en Bijbellesen hier gewoon mag; dat opa beter werd.

Probeer zo'n persoonlijk lijstje ook eens voor dankdag. Het zal een lang verhaal worden. Mooie lijst, maar... danken? Niet echt.

Hoe dan wel? Er zijn veel aso's, criminelen. Van buiten schapen maar van binnen grijpende wolven. Ze zitten overal, misschien wel in je klas. Gelukkig doe jij niet mee. De Farizeeër dankte God dat hij niet was 'gelijk andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar'. Hij 'eerde' God en meende het nog ook... Of neem de tien melaatsen. Negen waren blij met hun genezing en kwamen voldaan thuis. Eén ging terug om de Zaligmaker te danken. Blijheid is nog geen dankbaarheid...

Als je leven moeilijk is, kun je dan danken? Samuël Rutherford had het zwaar in de gevangenis van Aberdeen. Hij zat er onschuldig, want hij was God meer gehoorzaam geweest dan de mensen. Hij was ver van zijn gemeente in Anwoth, zijn vrouw en beide kinderen stierven. Toch noemde Rutherford de gevangenis 'mijn paleis'. De Heere was nabij! In brieven aan bekenden wilde hij niet klagen, maar God juist danken. Het ergste vond hij dat hij niet danken kon. Hij vroeg zijn vrienden om hem te helpen. 'Ik bid u om 's Heeren wil, lieve zuster, help mij!' 'Wie wil mij helpen prijzen?' 'Dat heel de wereld mij wilde helpen loven!'

Ik niets worden en Hij Alles. 'Dank U, HEERE, dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij'. Is dát misschien danken?

Leestip: Jesaja 12

Ruïne van Rutherfords kerk.

P.C. BEEKE, MIDDELBURG

Ds. Labeë over:

Delf vrouw en kind'ren 't graf

De regels 'delf vrouw en kind'ren 't graf, neem goed en bloed ons af, roepen bij mij vragen op. Is dit Bijbels en wie kan dat zingen?

Berijming

Hoewel in veel liederen en gezangen uitdrukkingen en regels voorkomen die vervreemding of weerstand oproepen, roepen deze regels wel héél veel op: 'delf vrouw en kind'ren 't graf, neem goed en bloed ons af'. Ook mensen die zelf niet weten wat het is om een vrouw/man en/of kind(eren) te moeten brengen naar het graf, zullen dat wel aanvoelen. Het is goed om allereerst op te merken dat het een vertaling betreft, die als Gezang 96 in de Gezangenbundel van 1938 is opgenomen, naar de vertaling van J.J.L. ten Kate (1819-1889). Opmerkelijk genoeg staat het 'Lutherlied' vervolgens ook als Gezang 97 in dezelfde bundel, met het onderschrift: 'verbeterde vertaling'. Daar gaat de tekst als volgt: 'Al rooft g' ons al ons goed, vrouw, kind en eer en bloed, ontnemt 't ons alles vrij! Gij wint er toch niets bij: het Rijk blijft ons behouden!'

Als we weten hoe destijds - en ook vandaag voor de vervolgte kerk - deze woorden praktijk worden, krijgen we meer zicht op deze ontzaglijke woorden. Beroofd van alle goederen, gescheiden van geliefde gezinsleden door een gevangensmuur of strafkamp, misbruikt of gemarteld, ja zelfs te moeten sterven. Dan proeven we - óók in de 'kreupele' berijming van Ten Kate - wat de bedoeling is. Alsof gezegd wil zijn: dit kunnen de vijanden van God, ware christenen allemaal aandoen. Ze kunnen bezittingen, een geliefde vrouw of kinderen afnemen en zelfs doden. Ze kunnen christenen het leven benemen. Schijnbaar verliezen ze dan alles, maar in werkelijkheid is de winst voor de ware christen. Want juist door het woeden van de vijand die ten laatste het leven afneemt, gaat

de bruidskerk naar haar Bruidegom. Uw gedrag, vijand, brengt ú geen winst, ook al lijkt dat zo. Maar de levendgemaakte christen mag ondervinden: 'Wij gaan ten hemel in, en erven Koninkrijken!'

Deze taal nadert toch heel dicht de woorden van het zegelied uit Romeinen 8. O zeker, die taal is rijker en ook in onze vertaling meer trefzeker: 'Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? (...) Want ik ben verzekerd dat noch dood noch leven, noch engelen noch overheden noch machten, noch tegenwoordige noch toekomstige dingen, noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere.'

Beleving

In ons weekblad (2007) schreef wijlen ds. L. Terlouw (1954-2017) over Psalm 46 in de week van Hervormingsdag: 'God is voor de dichter een Toevlucht en Sterkte. Hoe de vijanden deze Toevluchts-plaats ook belagen, hoe ze de aanvallen met geweld ondernemen, de Sterkte van deze Toevlucht gaat de kracht en de macht van de vijanden te boven. Hoe de wereld komt met zijn verleidende macht, hoe het vlees zich roert, hoe de satan woedt, de poorten der hel zullen dit Toevluchtsoord niet overwinnen. Christus vermorzelde de kop van de satan, overwon de dood. Daarom zal Hij die vijanden steeds opnieuw terneerslaan. Overwinnende zal Hij overwinnen. Wat is het een wonder geweest voor Luther, dat hij daarin mocht delen, dat Hij daarop mocht zien. Dan kan hij zingen: Delf vrouw en kind'ren 't graf, neem goed en bloed ons af, het brengt u geen gewin, wij gaan ten hemel in en erven Koninkrijken. Zijn erfenis ligt in de Sterkte van deze Toevlucht vast. Wat zijn Gods kinderen dan gelukkig! Daar hebt u de beleving van deze ingrijpende regel uit het Lutherlied. Onze geliefde broeder schreef er nog iets achter, waarmee we afsluiten: 'En als u niet deelt in dat geluk dan verkeert u nog op de plaats waar u geboren bent: buiten die Toevlucht en Sterkte. Als u dan vandaag sterft, is het voor eeuwig te laat. Leer dan nog heden van hemelwege wat tot uw zaligheid dient. Is de vijand op de been, roepen ze u toe: u hebt geen heil bij God? Het was die ene Toevlucht in het verleden. Nog roept Hij u toe, dat Hij krachtiglijk bevonden is een Hulp in die benauwdheden.'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labeë of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

